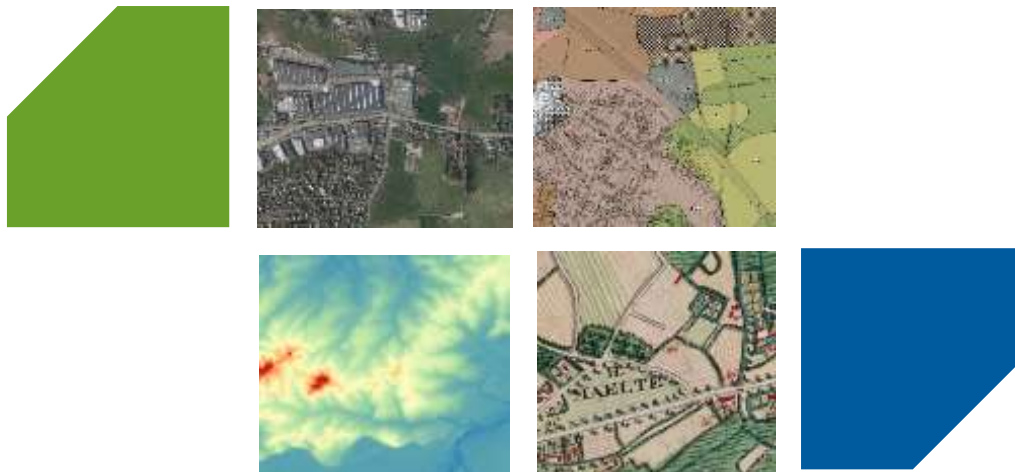

ARCHEOLOGIENOTA T.H.V. DE KRUISSHOUTEMSEWEG TE WAREGEM

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 2274

Rapport opgemaakt door: Cynthia Holstein en Chantal De Jaeger

Derbystraat 55

9051 Gent

Projectcode:

Intern: 36425

Extern: 22.193

AOE: 2023G243/2024F152

COLOFON

Titel

Archeologienota t.h.v. de Kruishoutemseweg te Waregem

Auteur

Cynthia Holstein en Chantal De Jaeger

Projectcodes

Intern: 36425

Extern: 22.193

Agentschap Onroerend Erfgoed: 2023G243 (bureaustudie ID 26987)

Agentschap Onroerend Erfgoed: 2024F152 (huidige bureaustudie)

Plaats en datum

Gent, juni 2024

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 2274

ISSN 2406-3940

Alle afbeeldingen zijn aangeleverd door ABO nv tenzij anders aangegeven.

RAPPORTFICHE

Versies		
<i>Versie</i>	<i>Datum</i>	<i>Status</i>
v0	24-07-2023	Interne draft
v1	31-07-2023	Externe draft
v2	01-08-2023	Definitieve versie
V3	18-06-2024	Aanpassing nieuwe projectcontour

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Cynthia Holstein/Chantal De Jaeger (aanpassing)
Business Unit Manager	Glenn De hooghe
Kwaliteitscontrole	Jan Coenaerts
General Director	Patrick Hambach

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1	Verslag	van	resultaten
1			
1	Inleiding		8
1.1	Administratieve gegevens		8
1.2	Aanleiding van het onderzoek en wettelijk kader		9
1.3	Afbakening van het projectgebied		10
1.4	Doel van het onderzoek en onderzoeksstrategie		11
2	Aard van de bedreiging		12
2.1	Huidige situatie		12
2.2	Toekomstige situatie		16
3	Landschappelijke analyse		23
3.1	Topografische situering		23
3.2	Bodemkundige situering		26
4	Archeologische voorkennis		31
4.1	Historische achtergrond		31
4.2	Inventarissen onroerend erfgoed		31
4.3	Cartografische en iconografische bronnen		36
4.4	Recente landschapsveranderingen		41
5	Besluit		44
6	Bibliografie		47
DEEL 2	Programma	van	maatregelen
48			
1	Inleiding		49
2	Gemotiveerd advies		51
2.1	Zone vooronderzoek		51
2.2	Uitgesteld traject		53
3	Methodologie en onderzoeksstrategie		54
3.1	Stap 1 – Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van landschappelijk bodemonderzoek (verplicht)		54
3.2	Stap 2 – Vooronderzoek in functie van steentijd artefactensites (optioneel)		59
3.3	Stap 3 – Vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van proefsleuven (Optioneel)		67
4	Bijkomende bepalingen		73
4.1	Vondstmelding		73
4.2	Bewaring en deponering van vondsten		73
4.3	Criteria voor het niet uitvoeren van de voorziene onderzoeksmethoden		74
4.4	Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code Goede Praktijk		74
4.5	Risico's en maatregelen		74
5	Bibliografie		76
6	Kwaliteitscontrole en ondertekening		77

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Overzichtsk kaart met aanduiding van het projectgebied en de wijziging van de locatie van het TVG.	10
Figuur 2: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied	10
Figuur 3: Meest recente luchtfoto (2023) met aanduiding van het projectgebied.....	12
Figuur 4: Luchtfoto (2022) met aanduiding van het deel ter hoogte van de Meersebeek en de Kruishoutemseweg	13
Figuur 5: Een foto van Paterswegel ter hoogte van huisnummer 14 met zicht naar het zuiden (Google street view 2023).	14
Figuur 6: Een foto van Peiskeshof ter hoogte van huisnummer 66 met zicht naar het noordoosten (Google street view 2023).	14
Figuur 7: Luchtfoto (2022) met aanduiding van de Peiskeshof en de Paterswegel binnen het projectgebied	14
Figuur 8: Luchtfoto (2022) met aanduiding van het terrein voor grondverbetering binnen het projectgebied.	15
Figuur 9: Luchtfoto (2022) met aanduiding het deel aan de Hongerstraat waar enkele bomen geplant zullen worden.....	16
Figuur 10: Plan waar de Meersebeek zal worden doorgetrokken (Initiatiefnemer 2023).	17
Figuur 11: Geplande werken aan een terrein ten zuiden van de Kruishoutemseweg (Initiatiefnemer 2023)	17
Figuur 12: Binnen de Kruishoutemseweg zal een nieuwe oeverbescherming in een bestaande gracht worden aangelegd (Initiatiefnemer 2023).....	18
Figuur 13: Ter hoogte van de vijver wordt een oeverbescherming aangelegd (Initiatiefnemer 2023).....	18
Figuur 14: Geplande rioleringswerken binnen de Paterswegel (Initiatiefnemer 2023)	19
Figuur 15: Geplande rioleringswerken binnen de Peiskeshof (Initiatiefnemer 2023).....	19
Figuur 16: Schematische voorstelling van de voorziene opbouw van het TVG in ophoging (de initiatiefnemer 2024).....	20
Figuur 17: Schematisch doorsnede van het plan voor de tijdelijke demping en inbuizing te voorzien aan de langsgracht om de tijdelijke toegang tot het TVG mogelijk te maken (de initiatiefnemer 2024)	20
Figuur 18: Terrein waar later enkele bomen geplant zullen worden (Initiatiefnemer 2023).....	21
Figuur 19: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied	24
Figuur 20: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, macroniveau	24
Figuur 21: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied en de hoogteprofiellijnen uit Figuur 22 en Figuur 23, mesoniveau	25
Figuur 22: Noord-zuid hoogteprofiel 1 tussen de Meersebeek en de Soetebeek (ABO nv 2023)	25
Figuur 23: Zuid-noord hoogteprofiel 2 t.h.v. het TVG (ABO nv 2024).....	25
Figuur 24: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied	26
Figuur 25: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied	28
Figuur 26: Gedigitaliseerde quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het projectgebied	28
Figuur 27: Gedigitaliseerde tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied	29
Figuur 28: Potentiële bodemerrosie per perceel met aanduiding van het projectgebied	29
Figuur 29: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied	30
Figuur 30: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied. (IOE, 2024).	33
Figuur 31: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving. (CAI, 2024). 34	

Figuur 32: GRB met weergave van de terreinen rondom het projectgebied waarvan reeds een archeologienota (of nota) met aktename bekend is, en gebieden waar geen archeologie te verwachten valt.	36
Figuur 33: Fricx-kaart met aanduiding van het projectgebied	38
Figuur 34: Villaret-kaart met aanduiding van het projectgebied	38
Figuur 35: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied	39
Figuur 36: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied	39
Figuur 37: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied	40
Figuur 38: Popp-kaart met aanduiding van het projectgebied	40
Figuur 39: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied	41
Figuur 40: Orthofotomozaïek uit 1979-1990 met aanduiding van het projectgebied	42
Figuur 41: Orthofotomozaïek uit 2005-2007 met aanduiding van het projectgebied	42
Figuur 42: Meest recente orthofotomozaïek met aanduiding van het projectgebied.....	43
Figuur 43: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied. Voor de rode delen (terrein voor grondverbetering en de noordelijke deelzone aan de Meersebeek) wordt wel een vooronderzoek aanbevolen. Voor het overige deel van het projectgebied (blauw) wordt geen verder onderzoek geadviseerd.....	46
Figuur 44: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied. Voor de rode delen (terrein voor grondverbetering en de noordelijke deelzone aan de Meersebeek) wordt wel een vooronderzoek aanbevolen. Voor het overige deel van het projectgebied (blauw) wordt geen verder onderzoek geadviseerd.....	50
Figuur 45: Luchtfoto met aanduiding van de boorpunten voor het landschappelijk bodemonderzoek binnen het terrein voor grondverbetering	56
Figuur 46: Luchtfoto met aanduiding van de boorpunten voor het landschappelijk bodemonderzoek.....	57
Figuur 47: Luchtfoto met indicatieve locatie van de proefsleuven binnen het terrein voor grondverbetering	70
Figuur 48: Luchtfoto met indicatieve locatie van de proefsleuven binnen het deel van de Meersebeek ..	71

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Overzicht van de geplande bodemingrepen per niveau	22
Tabel 2: Tabel met de locatie van het onroerend erfgoed gelegen op of direct langs het projectgebied. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed, 2024)	32
Tabel 3: Overzicht van de CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied (Centrale Archeologische Inventaris 2023).....	35
Tabel 4: Overzicht van de publicaties in de omgeving van het projectgebied (Inventaris Onroerend Erfgoed, 2022).....	36
Tabel 5: Overzicht voorgestelde onderzoeksstrategie in de voorgestelde volgorde van uitvoering voor het terrein voor grondverbetering.....	51
Tabel 6: Overzicht voorgestelde onderzoeksstrategie in de voorgestelde volgorde van uitvoering.	52
Tabel 7: Overzicht toepasbaarheid, uitvoerbaarheid en noodzakelijkheid van het landschappelijk bodemonderzoek.....	54
Tabel 8: Overzicht onderzoeksvragen landschappelijk bodemonderzoek.	55
Tabel 9: Technische gegevens voor het voorgestelde landschappelijk booronderzoek.	55
Tabel 10: Technische gegevens voor het voorgestelde landschappelijk booronderzoek.	56
Tabel 11: Overzicht onderzoeksvragen verkennend booronderzoek	61
Tabel 12: Overzicht onderzoeksvragen waarderend boor- en proefputtenonderzoek.	63

Tabel 13: Overzicht onderzoeksvragen proefputten steentijdtraject.	66
Tabel 14: Overzicht toepasbaarheid, uitvoerbaarheid en noodzakelijkheid van proefsleuvenonderzoek.	68
Tabel 15: Overzicht onderzoeksvragen proefsleuvenonderzoek.	69
Tabel 16: Technische gegevens voor het voorgestelde proefsleuvenonderzoek.	69
Tabel 17: Technische gegevens voor het voorgestelde proefsleuvenonderzoek.	70
Tabel 18: Risico's en maatregelen.	75

1 INLEIDING

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectgegevens	
Naam + adres projectgebied	
- Straat + nr.:	Kruishoutemseweg
- Postcode:	8790
- Fusiegemeente:	Waregem
Lambertcoördinaten (1972; EPSG:31370)	Bereik: Min-X: 85465,7 Max-X: 86145,1 Min-Y: 175623,2 Max-Y:176464,1
Kadaster	
- Gemeente:	Waregem
- Afdeling:	2
- Sectie:	A
- Percelen:	Bomen planten: gedeelten van percelen 204C en 204D Rioleringswerken: gedeelten van percelen 651A, 886, 886C, 663K, 663F, 795C, 794C, 793G, 792 Terrein voor grondverbetering: gedeelte van perceel 572D
Onderzoekstermijn	juni 2024
Oppervlakten:	<ul style="list-style-type: none">- Betrokken percelen: ca. 63.804 m²- Projectgebied: ca. 16.712 m²- Geplande bodemingreep: ca. 14.000 m²- Lengte lijntracé: ca. 825 m

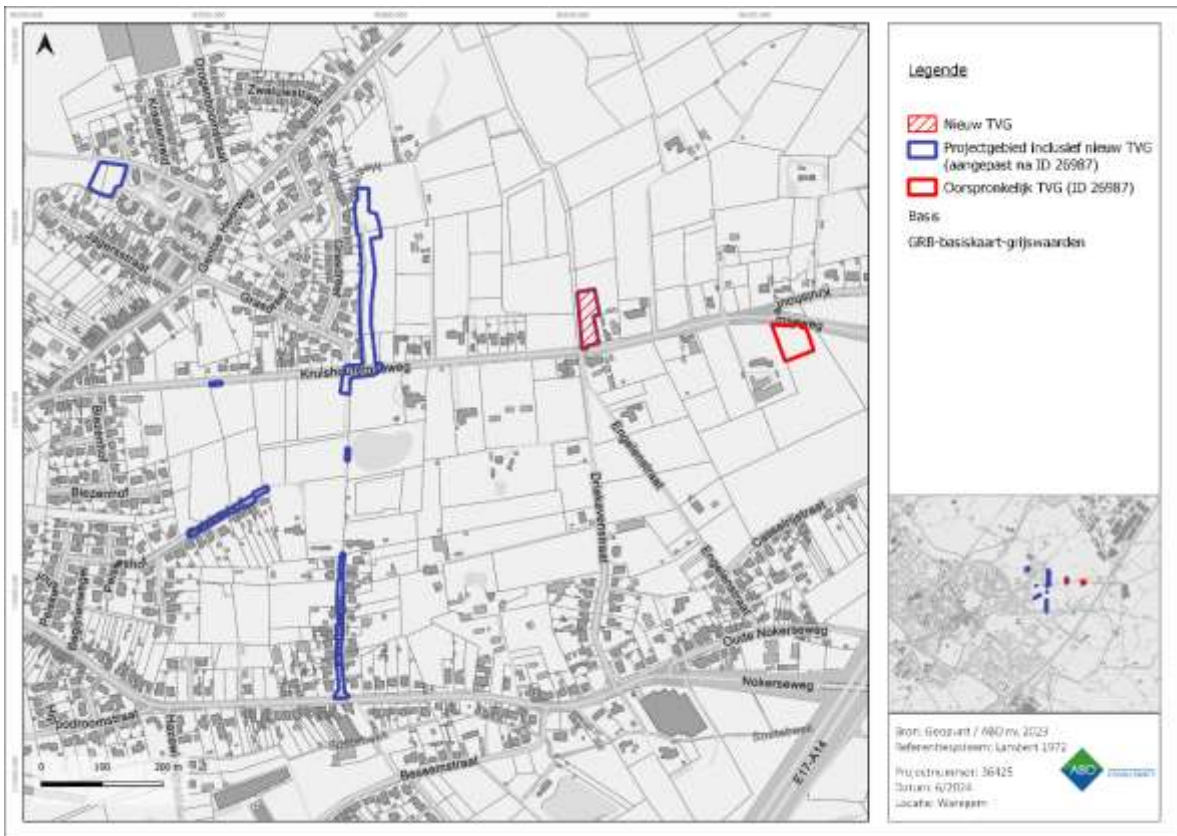
1.2 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK EN WETTELIJK KADER

De archeologienota met ID 26987 werd in 2023 opgemaakt door ABO nv in opdracht van de initiatiefnemer van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. De geplande werkzaamheden t.h.v. de Kruishoutemseweg te Waregem houden de volgende werken in:

- Aanleg van een nieuwe riolering in Peiskeshof en de Paterswegel,
- Aanleg van een waterloop ter hoogte van de Kruishoutemseweg,
- Aanleg van oeverbescherming,
- Aanleg van een terrein voor grondverbetering,
- Herstel wegenis in de Peiskeshof, Paterswegel,
- Planten van bomen aan de Hongerstraat.

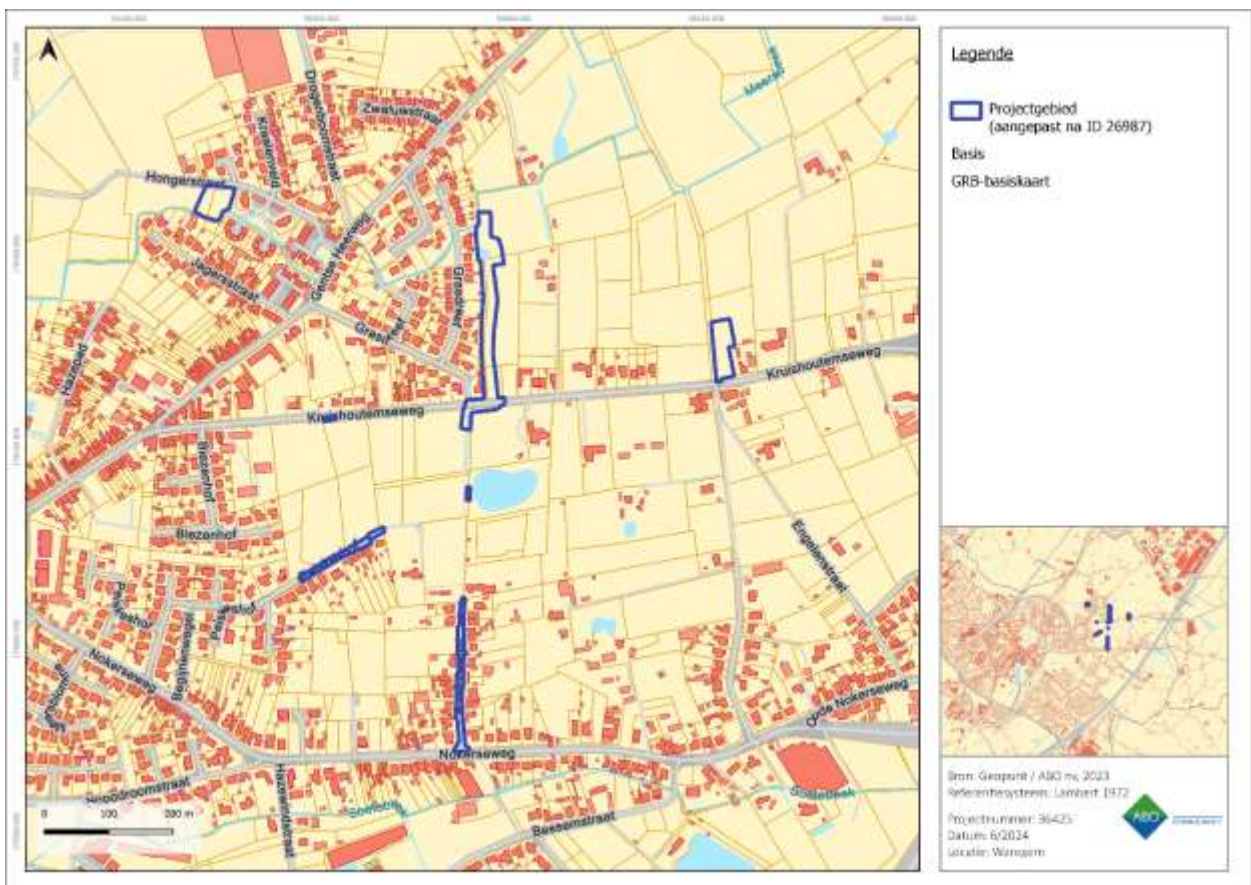
De geplande werken van ca. 14.000 m² werden in de bureaustudie (OE-projectcode **2023G243**) beschouwd als een ingreep in de bodem. Het projectgebied valt buiten een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. Verder bevindt het zich buiten een definitief of tijdelijk beschermd archeologische site en buiten een vastgestelde archeologische zone. De geplande werken hebben betrekking op een zone gedeeltelijk gelegen in woongebieden, woongebieden met landelijk karakter en agrarische gebieden. De lijninfrastructuur is niet langer dan 1 km (ca. 825 m), echter de oppervlakte van de percelen waarop deze werken van toepassing zijn overschrijdt de 3.000 m², daarnaast houden de geplande werken meer dan 1.000 m² buiten het gabarit in. Er moest daarom er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een omgevingsvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Het bureauonderzoek moest uitwijzen of een onderzoek met ingreep in de bodem mogelijk en wenselijk is voor het projectgebied.

Na aktename van de archeologienota met ID 26987 werd echter in juni 2024 een **aanpassing van de plannen** van de initiatiefnemer doorgegeven die impact heeft op de **projectcontour** (Figuur 1) en dus op het onderzoeksgebied. De wijzigingen hebben enkel betrekking op de ligging van het **terrein voor grondverbetering** en de technische gegevens bij de aanleg van dit nieuw voorziene terrein voor grondbetering (Figuur 1). Alle overige geplande werken en terreinoppervlaktes blijven ongewijzigd. Deze bureaustudie (OE-projectcode **2024F152**) heeft dus als doel om de bestaande archeologienota aan te passen volgens de gewijzigde plannen en leidt daarmee tot een **nieuwe en vervangende archeologienota** die door de initiatiefnemer zal worden toegevoegd bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.

Figuur 1: Overzichtkaart met aanduiding van het projectgebied en de wijziging van de locatie van het TVG.

1.3 AFBAKENING VAN HET PROJECTGEBIED

Figuur 2: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied

Het projectgebied bestaat uit verschillende delen. Er wordt een riolering aangelegd in Peiskeshof en de Paterswegel en een waterloop aangelegd ter hoogte van de Kruishoutemseweg die verbonden zal worden met de bestaande Meersbeek (delen van 651A, 886, 886C, 663K, 663F, 795C, 794C, 793G, 792). Er wordt tevens een terrein voor grondverbetering aangelegd aan de Kruishoutemseweg (delen van perceel 572D). Enkele bomen worden geplant in percelen 204C en 204D (Figuur 2). In totaal beslaat het projectgebied een oppervlakte van ca. 16.712 m².

1.4 DOEL VAN HET ONDERZOEK EN ONDERZOEKSSTRATEGIE

Deze archeologienota heeft als doel na te gaan welke archeologische resten er te verwachten zijn ter hoogte van het projectgebied en in welke mate deze bedreigd worden door de nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek in deze archeologienota heeft drie objectieven:

- Er wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied;
- Er wordt nagegaan welke bewaring te verwachten is en in welke mate ze bedreigd worden door de geplande bodemingrepen;
- Er wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

De gegevens waarop het onderzoek gebaseerd is, worden gehaald uit de door de initiatiefnemer aangeleverde plannen in combinatie met bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten. Het is steeds de bedoeling om het archeologisch verwachtingsprofiel te confronteren met de aard van de geplande werken om zo de impact ervan op het bodemarchief te bepalen.

De volgende stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

- Een studie van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het projectgebied in een breder landschappelijk kader (hfst. 3). Hiertoe worden zowel kaartmateriaal als literaire bronnen geconsulteerd.
- Een studie van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geeft inzicht in het archeologisch potentieel van het Projectgebied (hfst. 4). Hierbij worden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

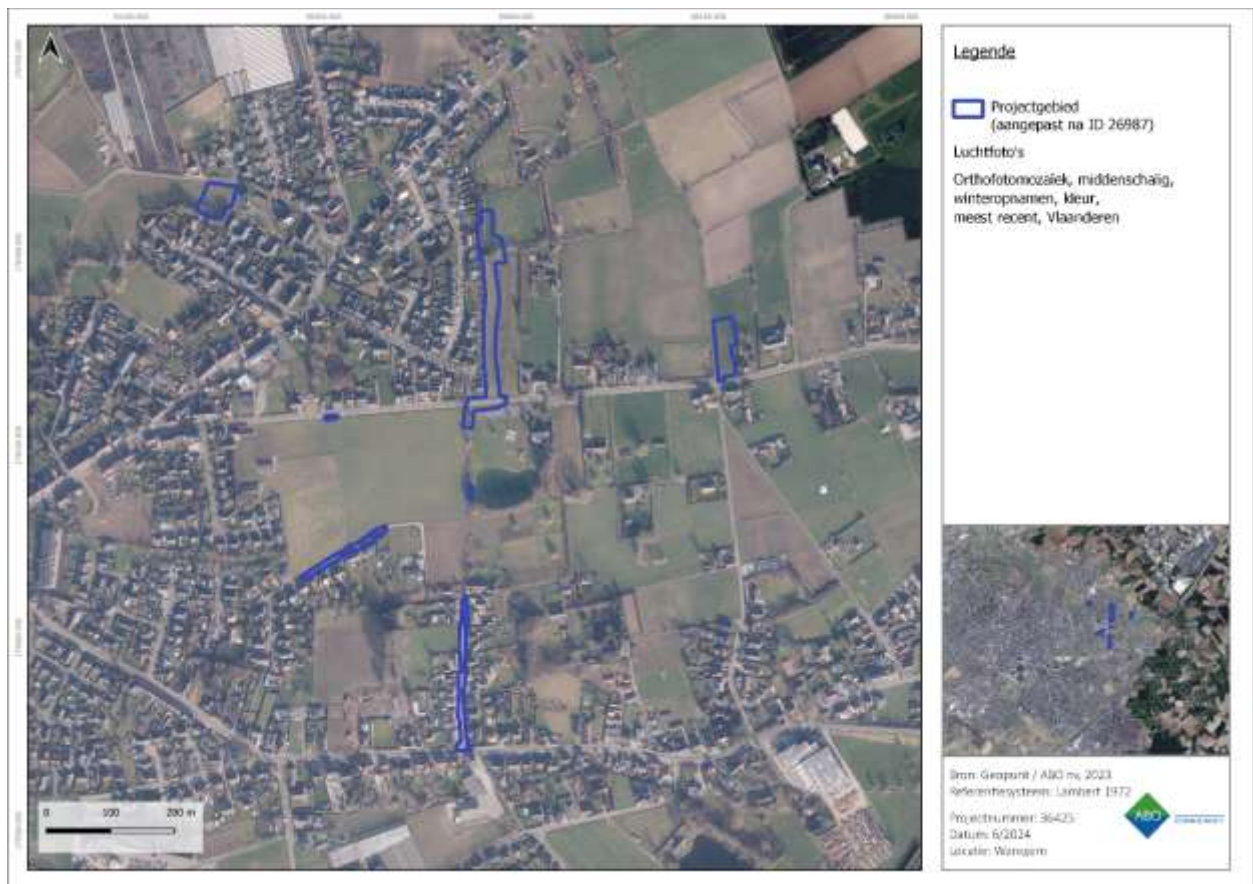
Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt een advies geformuleerd omtrent een eventueel archeologisch vooronderzoek, een vervolgonderzoek, een *in situ* bewaring of een 'geen maatregelen'.

2 AARD VAN DE BEDREIGING

De plannen van de bestaande toestand en de ontwerpplannen van de nieuwe situatie die zijn aangeleverd door de initiatiefnemer zijn als bijlagen toegevoegd aan deze archeologienota om de leesbaarheid te garanderen. De dieptes van de rioleringen die op deze plannen zijn weergegeven zijn exclusief de fundering. Om de uit te graven diepte te bepalen dient hier ca. 50 cm bijgeteld te worden. De diepte van de rioleringen die op de plannen, in de tekst, tabellen en figuren hieronder worden aangegeven staan voor de BOK (binnenkant van de onderkant van de buis) tenzij anders vermeld.

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied bestaat uit zeven delen die hieronder elk worden toegelicht.

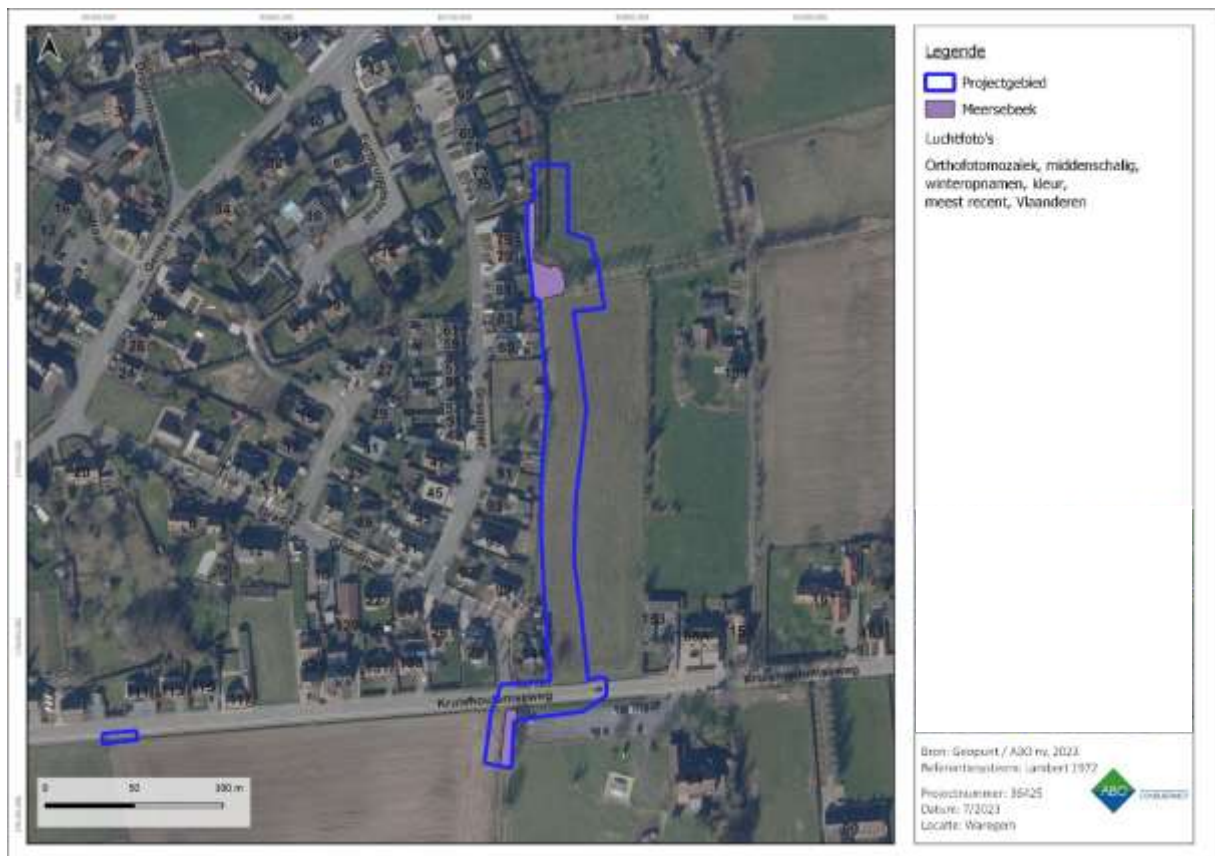

Figuur 3: Meest recente luchtfoto (2023) met aanduiding van het projectgebied

2.1.1 DEEL TER HOOGTE VAN DE MEERSBEEK

In het noordelijke deel van het projectgebied (8.116 m²) zal de Meersbeek richting de Kruishoutemseweg worden doorgetrokken (Figuur 4).

Het deel ten noorden van de Kruishoutemseweg (ca. 6.500 m²) ligt binnen landbouwgebied en is onbebouwd. Er stroomt door dit deel een gracht en is er een kleine vijver aanwezig (435 m²). Daarnaast overlapt dit deel een stuk van de Kruishoutemseweg (880 m²). Het zuidelijke deel (736 m²) ligt ook in een landbouwgebied en overlapt ook een waterloop (ca. 100 m²).

Figuur 4: Luchtfoto (2022) met aanduiding van het deel ter hoogte van de Meersebeek en de Kruishoutemseweg

2.1.2 DEEL KRUISSHOUTEMSEWEG EN VIJVER

Binnen de Kruishoutemseweg zal over een lengte van 15 m (ca. 105 m²) een oeverbescherming worden aangelegd in een bestaande gracht (Figuur 4).

Ter hoogte van de vijver ten zuiden van de Kruishoutemseweg zal tevens een oeverbescherming (ca. 120 m²) worden aangelegd. Ook hier zullen de werken plaatsvinden in de bestaande waterloop (Figuur 7).

2.1.3 PATERSWEGEL EN PEISKESHOF

De Paterswegel (2 m breed) is een doodlopende straat die verhard is in asfalt (0,5 m-mv). Het betreft een zeer smalle straat waar een gemengde rioleringsbuis onder het midden van de rijweg loopt. Deze buis heeft een diameter van 400 mm en ligt ca. 2,5 m-mv. Nutsleidingen liggen onder de bermen van de weg op een diepte van 1 m.

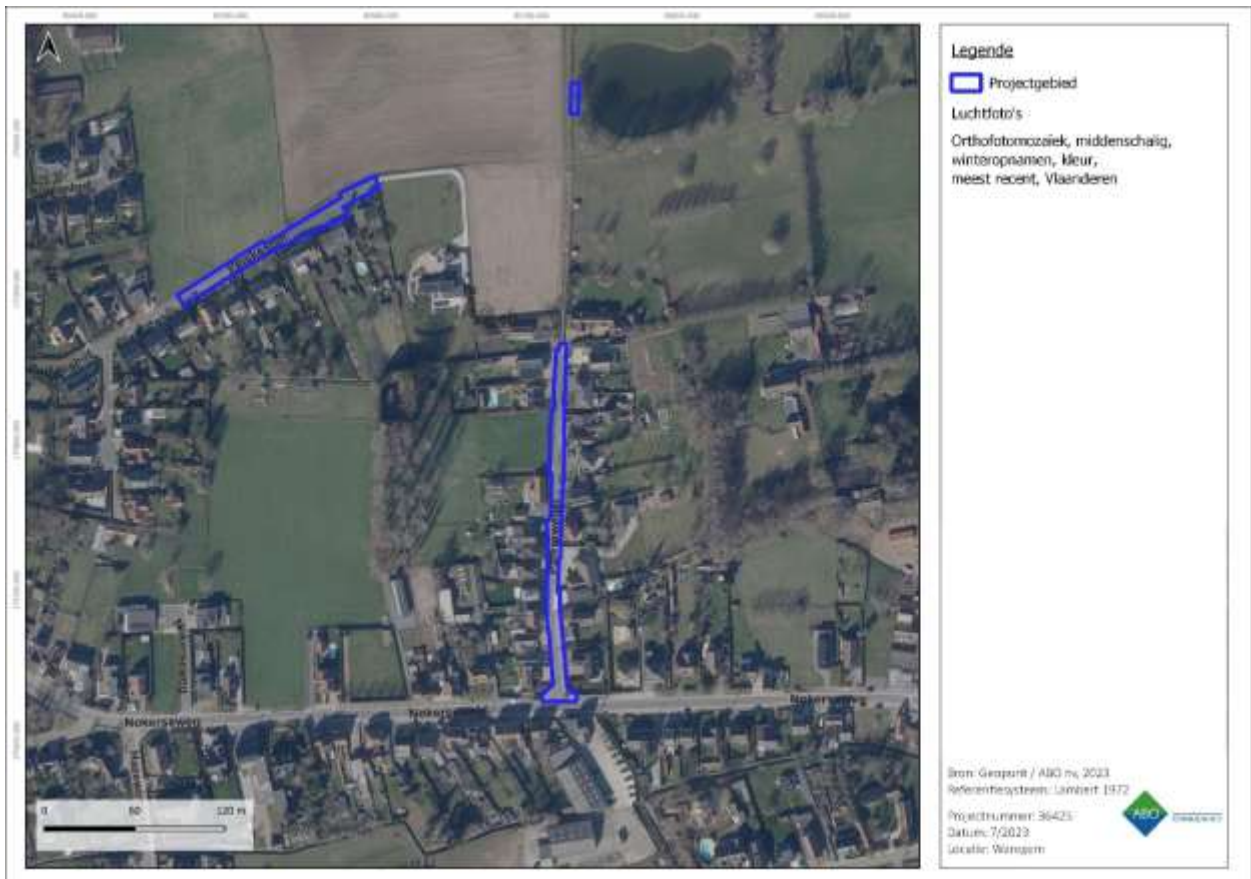
De Peiskeshof (2 tot 4 m breed) is een doodlopende weg die verhard is in asfalt (0,5 m-mv). Ook hier ligt een gemengde rioleringsbuis onder het rijwegdek (400 mm en 2,5 m-mv). Nutsleidingen liggen onder de bermen van de weg op een diepte van 1 m.

Figuur 5: Een foto van Paterswegel ter hoogte van huisnummer 14 met zicht naar het zuiden (Google street view 2023).

Figuur 6: Een foto van Peiskeshof ter hoogte van huisnummer 66 met zicht naar het noordoosten (Google street view 2023).

Figuur 7: Luchtfoto (2022) met aanduiding van de Peiskeshof en de Paterswegel binnen het projectgebied

2.1.4 TERREIN VOOR GRONDVERBETERING

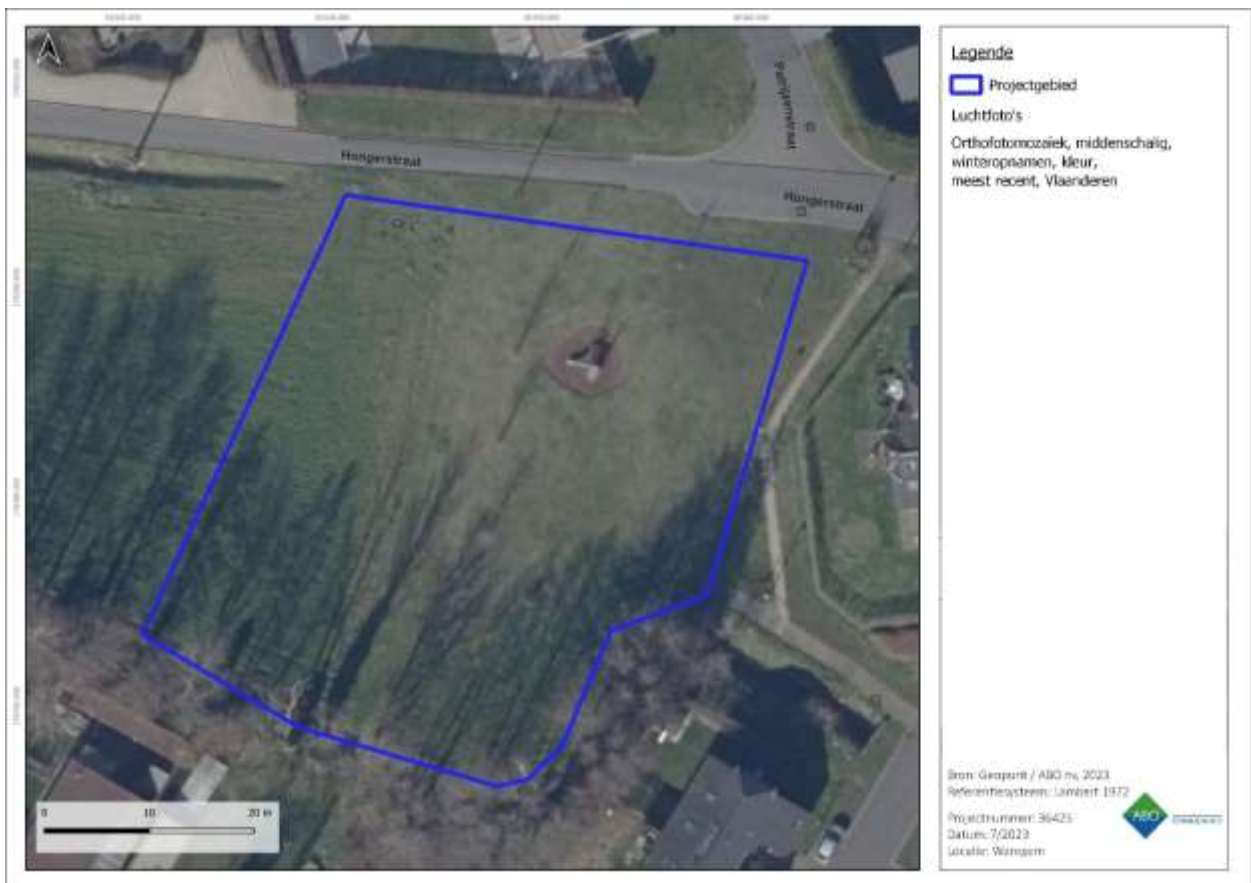
Ter hoogte van de Kruishoutesemseweg wordt een terrein voor grondverbetering in gebruik genomen (2.611 m²). Momenteel is het overlappende perceel (572D) in gebruik als landbouwgrond (Figuur 8). Het projectgebied omvat hier ook een deel van de bestaande gracht langs de Kruishoutesemseweg waar de tijdelijke toegang tot het terrein voor grondverbetering zal worden voorzien.

Figuur 8: Luchtfoto (2022) met aanduiding van het terrein voor grondverbetering binnen het projectgebied.

2.1.5 DEEL TER HOOGTE VAN DE HONGERSTRAAT

Ter hoogte van de speeltuin aan de Hongerstraat worden er enkele bomen geplant (Figuur 9). Dit deel is, op de aanwezigheid van een speeltriboot na, volledig onbebouwd en bedekt met gras.

Figuur 9: Luchtfoto (2022) met aanduiding het deel aan de Hangerstraat waar enkele bomen geplant zullen worden.

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

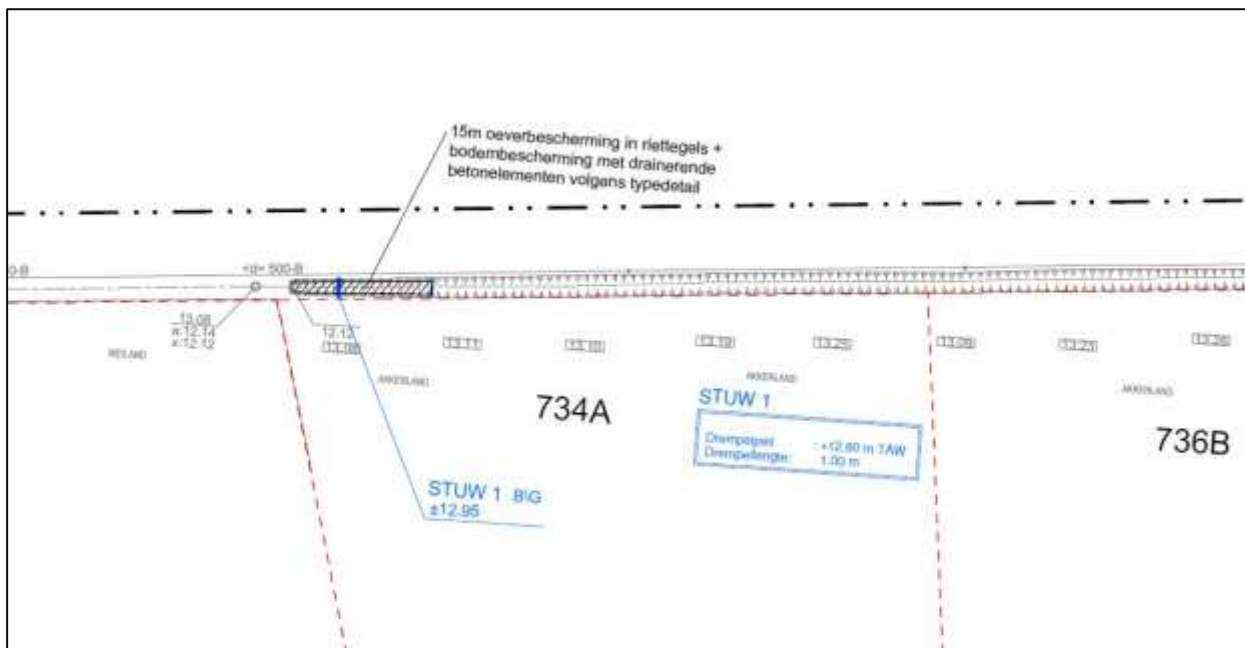
De toekomstige werken zullen hieronder per deel worden toegelicht.

2.2.1 DEEL TER HOOGTE VAN DE MEERSBEEK

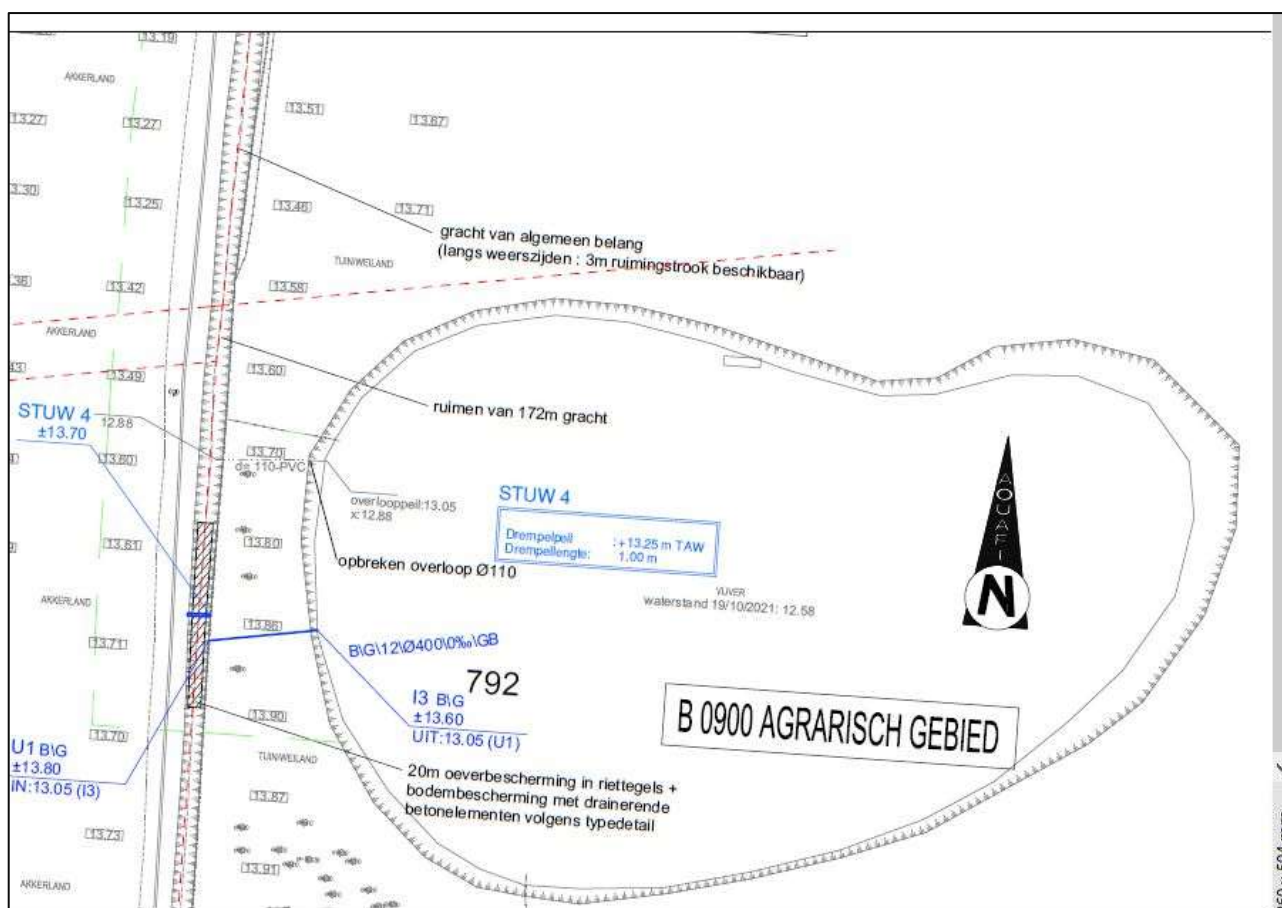
De Meersbeek zal hier worden doorgetrokken richting de Kruishoutemseweg. De bodem zal hier over een maximale breedte 22 m worden verstoord op een gemiddelde diepte van ca. 1,5 m. In het noordelijke deel wordt tevens een bufferbekken voorzien (bodempeil 11.30 m). Plaatselijk worden er oeverbeschermingen aangelegd in riettegels en steenbestorting. Daar waar de nieuwe waterloop aan de Meersbeek worden verbonden, zal een stuw worden voorzien. De buis (diameter 200 mm) ligt op ca. 1 m-mv. Tot slot worden er enkele bomen en struiken geroid en zullen er nieuwe bomen geplant worden.

De werken binnen het deel van de Kruishoutemseweg zullen binnen een reeds verstoorde grond plaatsvinden. De nieuwe waterloop zal namelijk worden ingebuisd ter hoogte van de straat.

In het zuidelijke deel vinden verder geen werken plaats. De bestaande gracht zal enkel tijdelijk worden ingebuisd.

Figuur 12: Binnen de Kruishoutemseweg zal een nieuwe oeverbescherming in een bestaande gracht worden aangelegd (Initiatiefnemer 2023)

Figuur 13: Ter hoogte van de vijver wordt een oeverbescherming aangelegd (Initiatiefnemer 2023)

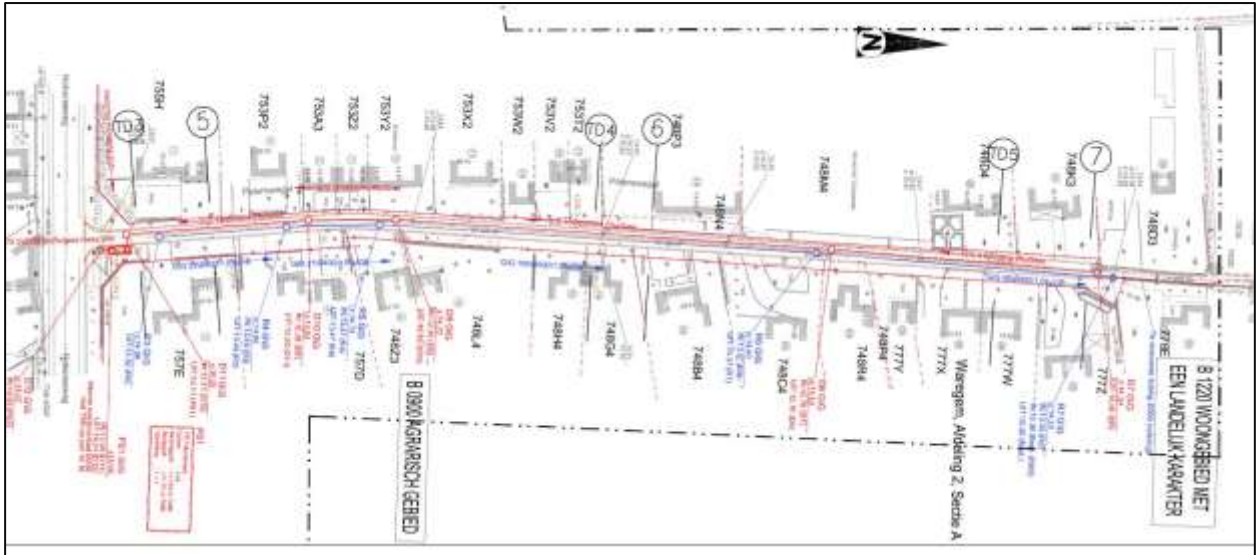
2.2.3 PATERSWEGEL EN PEISKESHOF

Binnen de Paterswegel wordt een nieuwe gescheiden riolering aangelegd die uit een DWA- (buisdiameter 250 mm) en RWA-leiding (buisdiameter 400 mm) bestaat (Figuur 14). Deze twee leidingen komen grotendeels naast elkaar onder het midden van het rijwegdek te liggen op een diepte tussen de 2,5 en 3,5

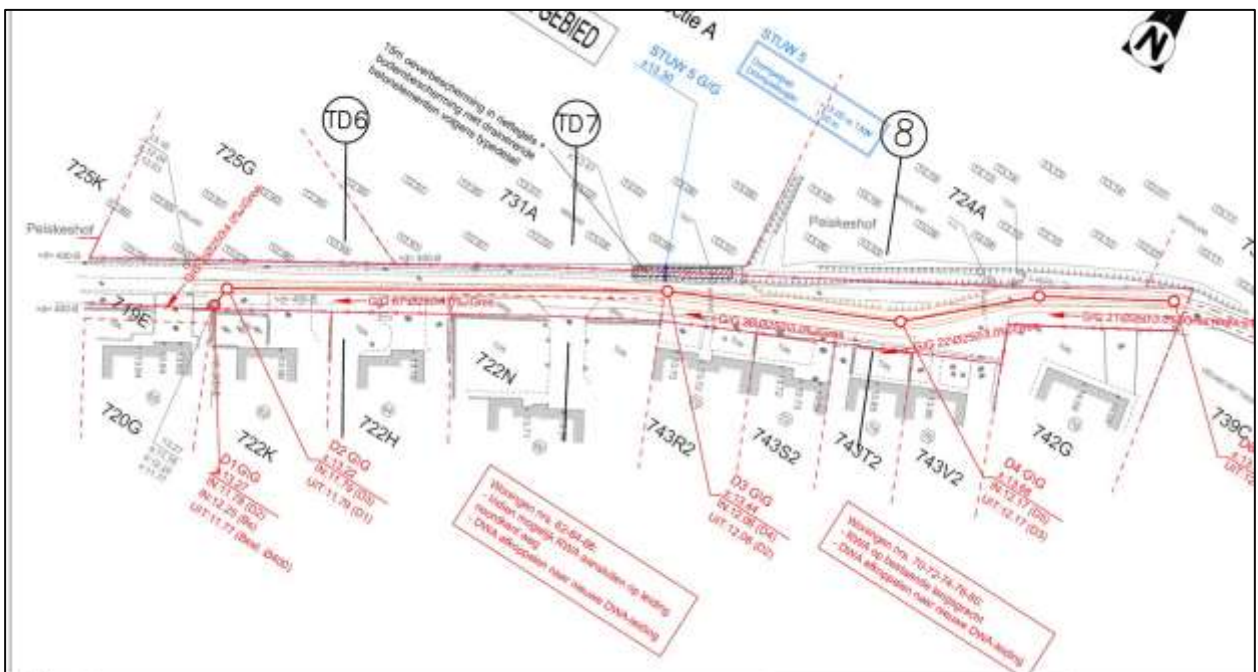
m-mv. De aanlegleuf wordt ca. 2 tot 3 m breed. De nieuwe riolering overlapt de ligging van de bestaande gemengde riolering. De nieuwe bodemverstoring is daarom eerder beperkt.

Binnen het Peiskeshof wordt enkel een nieuwe DWA-leiding (buisdiameter 250 mm) aangelegd (Figuur 15). Deze leiding overlapt de ligging van de bestaande gemengde rioleringsbuis. De nieuwe impact op het bodemarchief is hier beperkt. Binnen de bestaande gracht wordt tevens een oeverbescherming geplaatst over een lengte van 15 m. De werken zullen hier in volledig verstoorde grond plaatsvinden.

De wegnis zal van beide straten naar bestaande toestand worden hersteld.

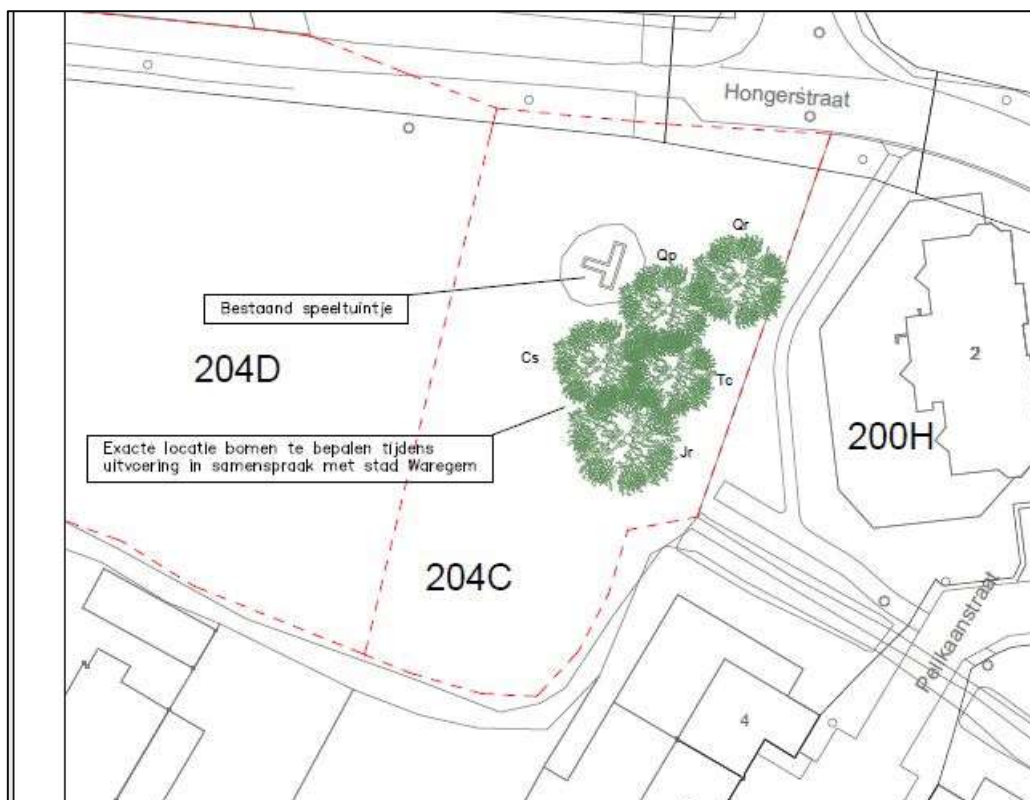
Figuur 14: Geplande rioleringswerken binnen de Paterswegel (Initiatiefnemer 2023)

Figuur 15: Geplande rioleringswerken binnen de Peiskeshof (Initiatiefnemer 2023)

2.2.4 TERREIN VOOR GRONDVERBETERING

Ter hoogte van de Kruishoutesemseweg wordt een terrein voor grondverbetering (TVG) in gebruik genomen (2.611 m²) om tijdelijk materiaal te stockeren tijdens de uitvoering van de geplande werken. Het terrein zal volledig in ophoging worden aangelegd zonder voorafgaande afgraving. Bij de aanleg van het

Figuur 18: Terrein waar later enkele bomen geplant zullen worden (Initiatiefnemer 2023)

2.2.6 CONCLUSIE

Ter hoogte van de Meersbeek zullen de werken in het noordelijke deel een grote impact hebben op het bodemarchief. Hier wordt namelijk een nieuwe waterloop aangelegd en een bufferbekken gecreëerd. De werken vinden maximaal op ca. 1,5 m-mv plaats. In het centrale deel wordt enkel een inbuizing onder het wegdek voorzien. De aanleg vindt reeds plaats in verstoorde grond (verharding). In het zuidelijke deel wordt de bestaande gracht ingebuisd en plaatselijk verplaatst. Dit gaat om een beperkte oppervlakte (150 m²). Verder vinden er in dit deel geen werken plaats.

Binnen de bestaande grachten van de Kruishoutemseweg en langs de vijver ten zuiden van de Kruishoutemseweg worden oeverbeschermingen geplaatst. De geplande werken hebben hier een zeer beperkte impact (0,5 m-mv) over een kleine oppervlakte (ca. 105 – 120 m²).

De aanleg van de nieuwe riolering in de Paterswegel en Peiskeshof hebben enkel een beperkte impact op het bodemarchief. De ligging van de nieuwe riolering overlapt namelijk de ligging van de bestaande riolering volledig.

De werken bij de aanleg van het terrein voor grondverbetering in ophoging hebben een mogelijke impact op het bodemarchief tot maximaal ca. 40cm-mv ten gevolge van bodemcompactie tijdens de aanleg van het tijdelijke bufferpakket. Er is echter geen afgraving voorzien. Tijdens de werken zal het gewicht van de stockagematerialen en dus de impact ervan ook voldoende worden opgevangen door de buffer van 50cm dik bovenop het bestaande maaiveld.

Het planten van de bomen aan een terrein aan de Hongersweg hebben enkel een lokale impact op het bodemarchief.

Locatie	Ingrep	Oppervlakte/ lengte	Diepte	Maximale diepte, inclusief buffer
Deel ter hoogte van de Meersbeek	Noord: Meersbeek zal worden doorgetrokken, bufferbekken voorzien Midden: inbuizing ter hoogte van de Kruishoutemseweg Zuid: bestaande gracht worden ingebuisd, gracht verplaatst	Noord: 6.500 m ² Midden: 880 m ² Zuid: 736 m ²	Noord: ca. 1,5 m-mv Midden: ca. 1 m-mv Zuid: plaatselijk 1 m-mv	Noord: ca. 1,9 m-mv Midden: ca. 1,4 m-mv Zuid: plaatselijk 1,4 m-mv
Deel Kruishoutemseweg	oeverbescherming	105 m ²	Ca. 0,5 m-mv	Ca. 0,9 m-mv
Vijver	oeverbescherming	120 m ²	Ca. 0,5 m-mv	Ca. 0,9 m-mv
Paterswegel	gescheiden riolering	295 m lang	Ca. 2,5 – 3,5 m-mv	Ca. 2,9 – 3,9 m-mv
Peiskeshof	gescheiden riolering	150 m lang	Ca. 2,5 – 3,5 m-mv	Ca. 2,9 – 3,9 m-mv
Terrein voor grondverbetering	Afgraving, stockage	2.611 m ²	/	0,4m-mv
Deel ter hoogte van de Hongerstraat	Planten enkele bomen	beperkt	0,5 m-mv	0,9 m-mv

Tabel 1: Overzicht van de geplande bodemingrepen per niveau

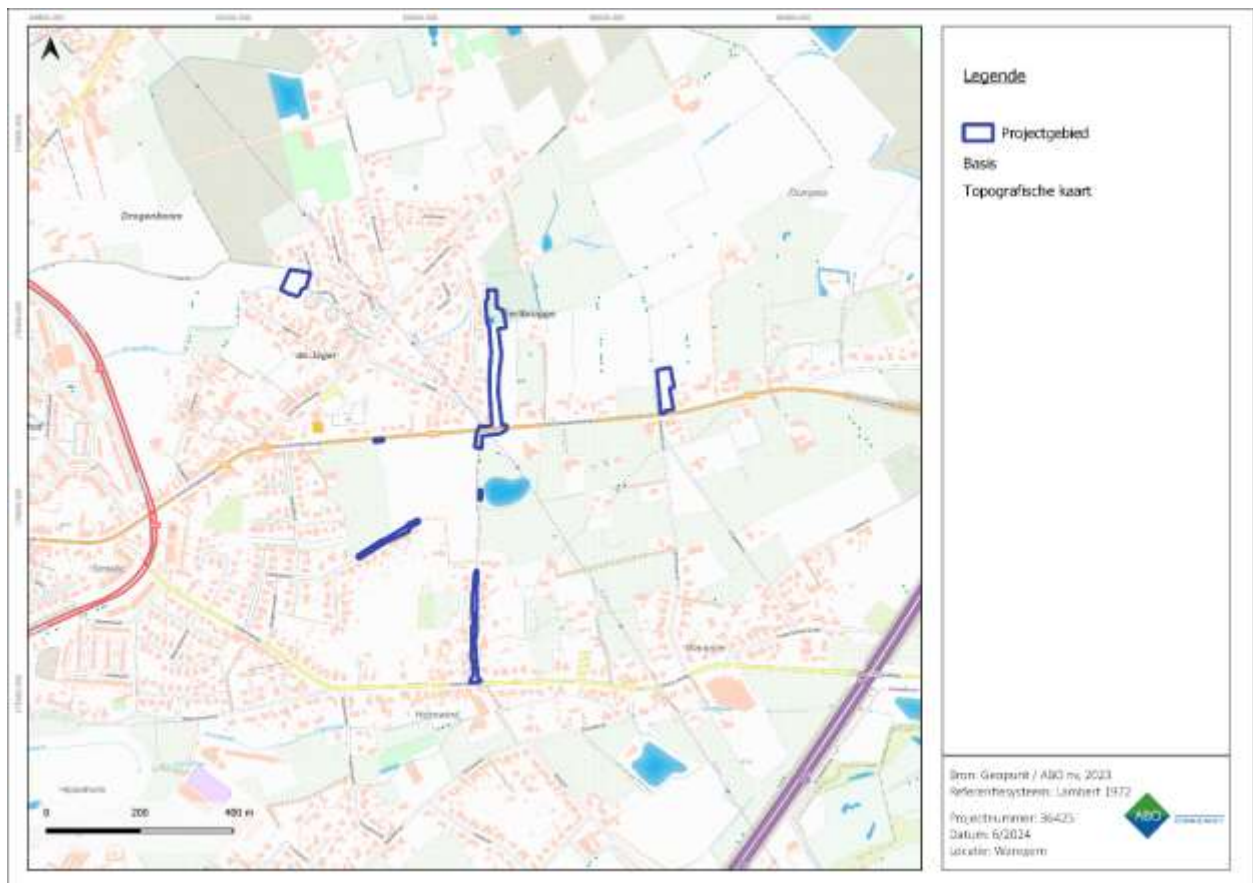
3 LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

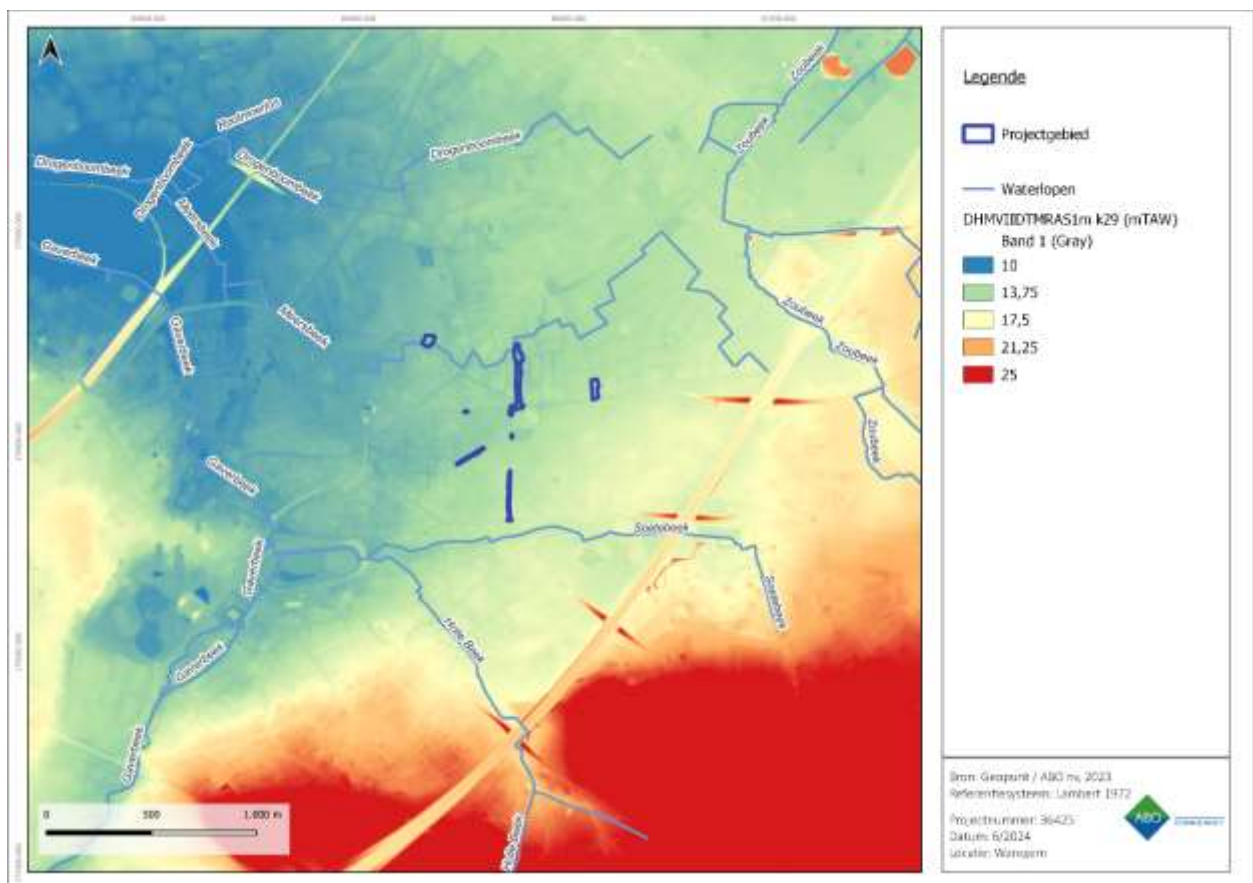
Het projectgebied ligt in het oostelijke deel van de gemeente Waregem, op ruim 2 km ten oosten van het centrum van Waregem (provincie West-Vlaanderen). Fysisch-geografisch gezien valt Waregem onder het Leie-Schelde-interfluvium. Het ligt daarnaast bodemkundig gezien op de overgang van een leem naar zand (Inventaris Onroerend Erfgoed 2023, thema ID: 13382). De topografische kaart toont dat het projectgebied op ruimere schaal tussen Zulte (noord), Kruisem (oost) en Anzegem (zuid) is gelegen. Het projectgebied ligt voornamelijk in een landbouwgebied, tussen de wijken de Jager (noord) en Hazewind (zuid) in. De Kruishoutemseweg wordt verder gekenmerkt door lijnbebouwing.

Op het Digitaal Hoogtemodel is te zien dat het projectgebied zich op de overgang naar de vlakte van de Leie is gelegen. Het projectgebied bevindt zich in een relatief vlak gebied. Ten noordwesten is een lager gelegen vallei zichtbaar waarbinnen de Leie stroomt. Ten zuidoosten is een langgerekte heuvelrug zichtbaar met toppen die maximaal ca. 85 mTAW hoog zijn. De hoogteprofielen laten zien dat de hoogte van het maaiveld binnen het projectgebied geleidelijk oploopt van noord (ca. 13 mTAW) naar zuid (ca. 15 mTAW), zie hoogteprofiel 1. Het terrein voor grondverbetering ligt gemiddeld op ca. 14,2 mTAW, zie hoogteprofiel 2. In de directe en ruimere omgeving van het projectgebied stromen daarnaast enkele waterlopen. Door het noordelijke deel van het projectgebied stroomt de Meersbeek. Aan deze waterloop zijn tevens werken gepland (verschuiven en opnieuw aansluiten). Ten zuiden stroomt de Soetebeek. In de ruimere omgeving stromen tevens de Drogenboombeek, de Rootmoerlos, Gaverbeek, Hooibeek en de Zoubeek. De Leie stroomt op een ruime afstand (3,2 km) van het projectgebied.

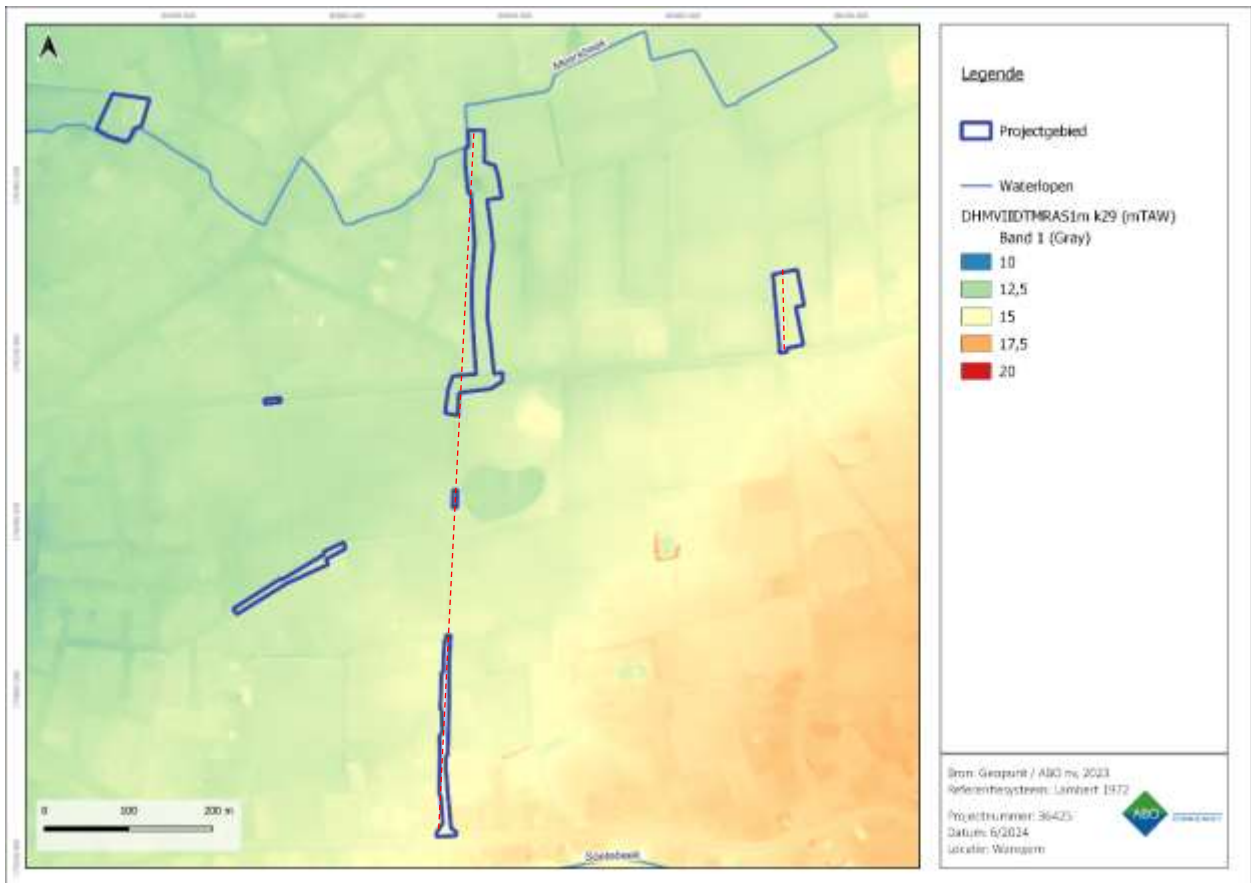
De Skyviewkaart toont geen opmerkelijke hoogteverschillen in Peiskeshof, Paterswegel en Kruishoutemseweg. De getoonde schaduwen in deze straten zijn voornamelijk te associëren met de straatopbouw en aanwezige grachten. Binnen het deel waar er werken aan de Meersbeek zullen plaatsvinden is een zwarte vlek zichtbaar; dit betreft een laag gelegen deel waar een vijver aanwezig is. Verder wordt het landschap gekenmerkt door landbouwgronden waarop ploegsporen voorkomen. Tot slot zijn in het deel waar de bomen geplant zullen worden aan de Hongerstraat twee kleine heuvels zichtbaar. Dit deel is in gebruik als speeltuin.

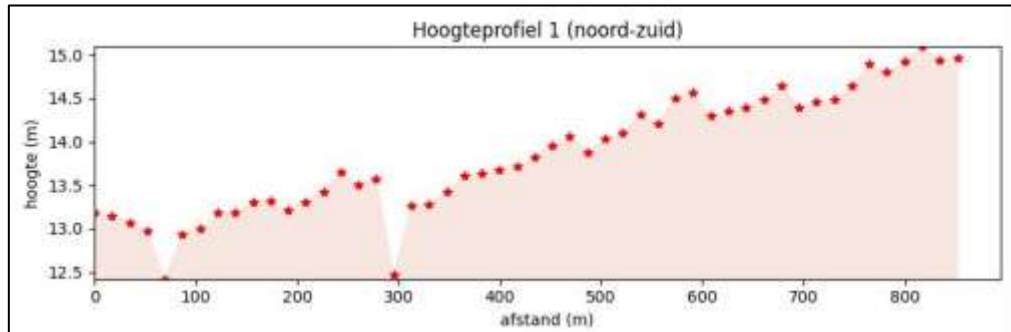
Figuur 19: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied

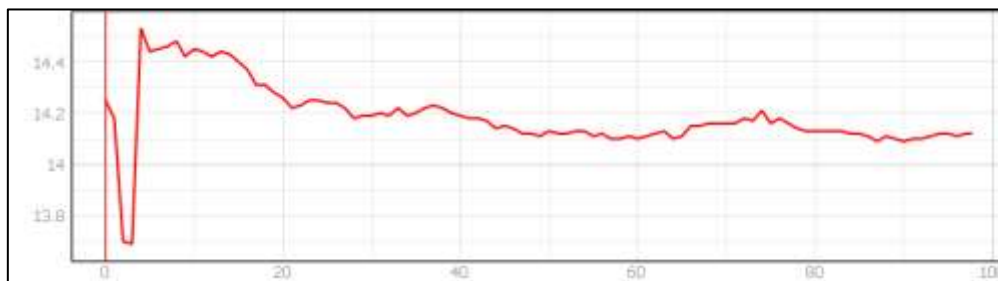
Figuur 20: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, macroniveau

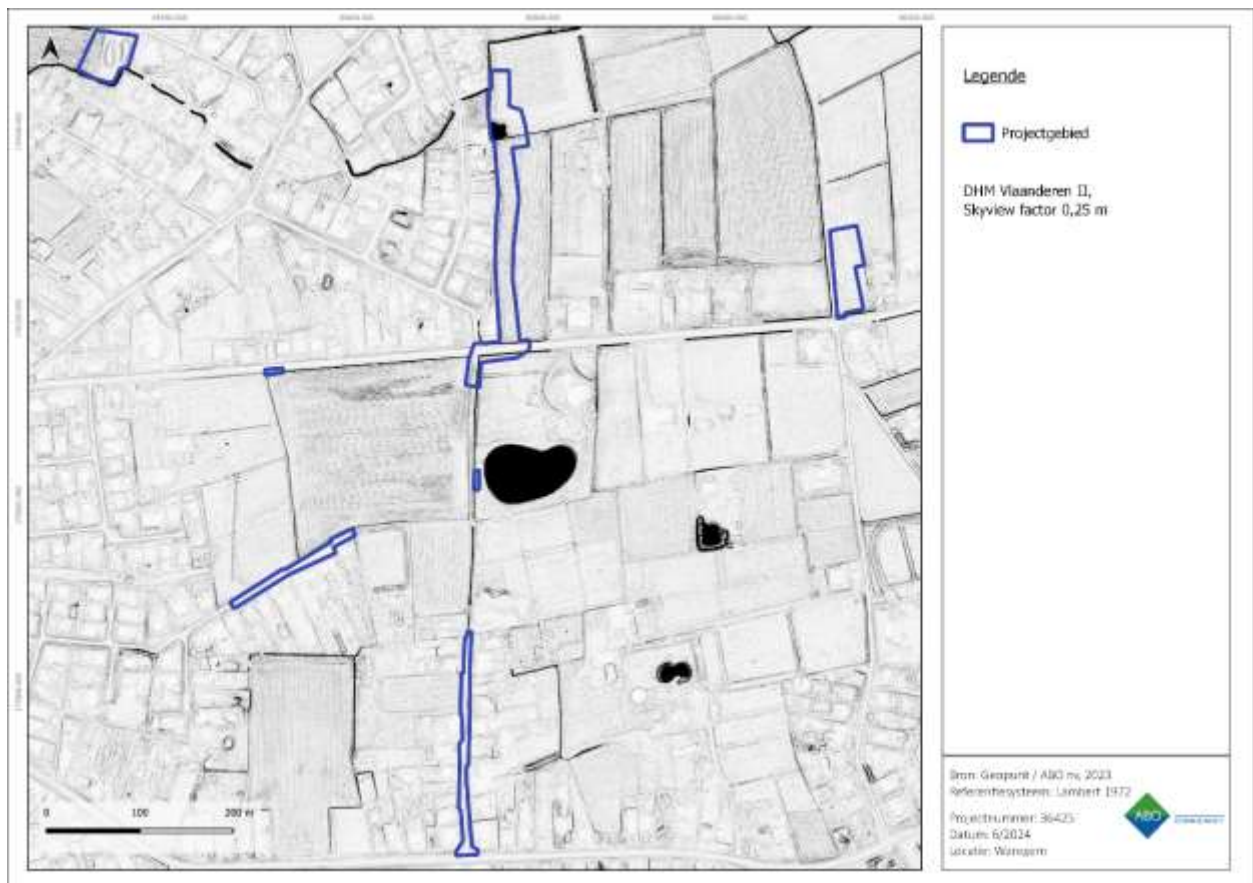
Figuur 21: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied en de hoogteprofiellijnen uit Figuur 22 en Figuur 23, mesoniveau

Figuur 22: Noord-zuid hoogteprofiel 1 tussen de Meersbeek en de Soetebeek (ABO nv 2023)

Figuur 23: Zuid-noord hoogteprofiel 2 t.h.v. het TVG (ABO nv 2024)

Figuur 24: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

Volgens de gedigitaliseerde Bodemkaart (1950-1970) komen de volgende karteringen voor ter hoogte van het projectgebied (Figuur 25).

Scp-bodemtype: het terrein voor grondverbetering wordt grotendeels gekenmerkt door een matig droge lemige zandbodem, zwak gleyig maar zonder profielontwikkeling. tussen de donker bruingrijze Ap-horizont van 30 à 40 cm en het moedermateriaal of substraat bevindt zich een zwak humeuze overgangshorizont van 10 à 20 cm. Roestverschijnselen beginnen tussen een diepte van 40 en 90 cm.

Sdb-bodemtype: Het noordelijke deel van het projectgebied is gekarteerd als een matig natte lemige zandbodem met een structuur B-horizont. De bouwvoor van deze gronden is ongeveer 30 cm dik en bruin of grijsbruin van kleur. De kleur van de B-horizont is meestal weinig uitgesproken. Het lemig zanddek is wisselend in dikte terwijl de substraten variëren en veel voorkomen in de golvende landschappen. Roestverschijnselen beginnen tussen een diepte van 40 en 60 cm.

Sdp-bodemtype: In het noordelijke deel van het projectgebied komen ook matig natte lemige zandbodems zonder profiel voor. De bouwvoor van deze gronden is circa 30 tot 40 cm dik en donker grijsbruin van kleur.

Zcp-bodemtype: Dit zijn matig droge zandgronden. Het is een complex bestaande uit overwegend gronden zonder profielontwikkeling en gronden met profielontwikkeling. Tussen 60 en 90 cm diep beginnen roestverschijnselen.

Zdp-bodemtype: Een deel ter hoogte van de Kruishoutemseweg is gekarteerd als een matig natte zandgrond. Het is een complex bestaande uit overwegend gronden zonder profielontwikkeling en

gronden met profielontwikkeling. De Ap-horizont is humeus. Roestverschijnselen beginnen op een diepte tussen 40 en 60 cm.

Zdc-bodetype: Het zuidelijke deel van het projectgebied is gekarteerd als een matig natte zandbodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont.

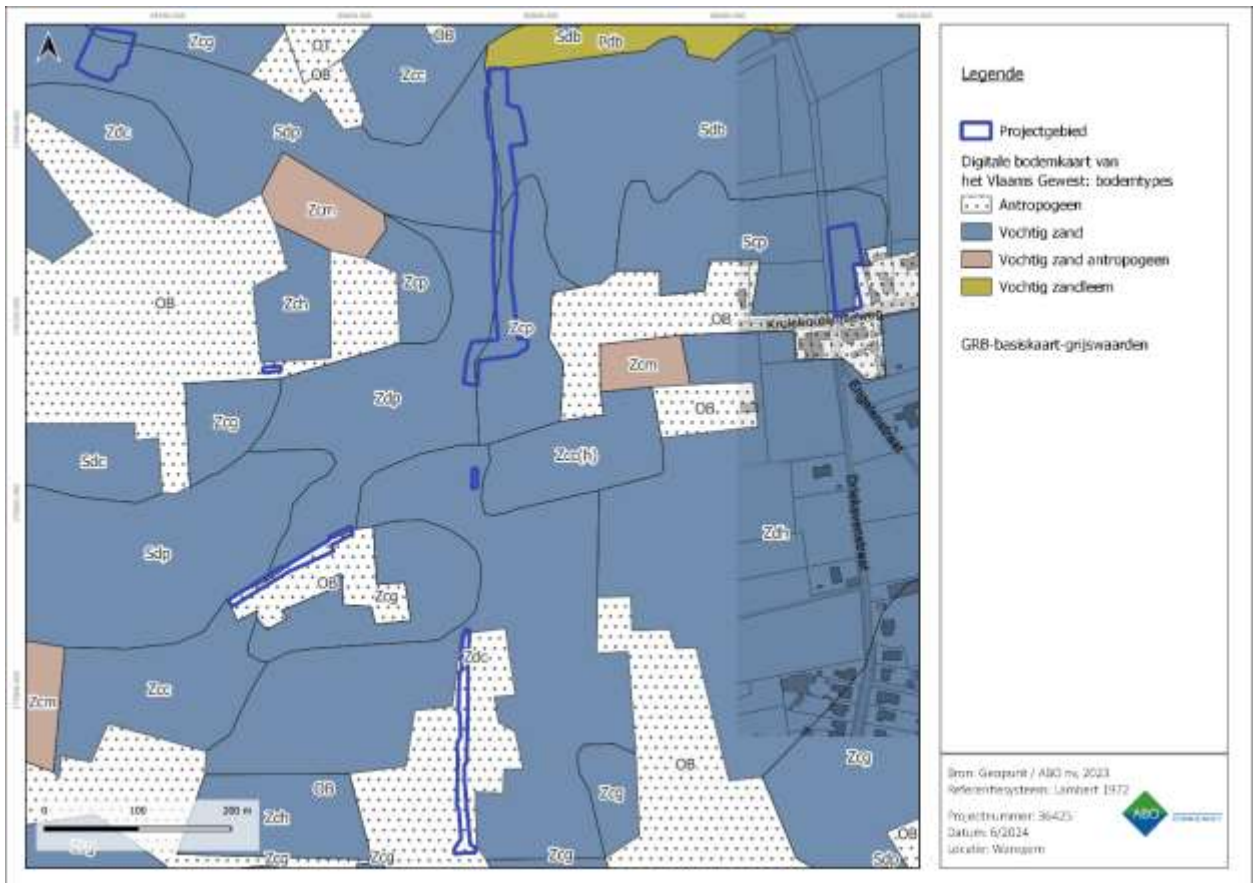
OB-bodetype: Dit betekent dat de ondergrond mogelijk verstoord is. Het is ook mogelijk dat het aanwezige bodetype niet gekarteerd kon worden door de aanwezige bebouwing. Er bestaat daarnaast een kleine kans dat indien de bodem plaatselijk toch niet verstoord zou zijn, de bodemopbouw aanleunt bij de bodems uit de nabije omgeving

Volgens de quartairgeologische kaart (schaal 1:200 000) bestaat het projectgebied uit **types 1, 1a, 3 en 3a** (Figuur 26). In het zuiden van het projectgebied is een klein deel gekarteerd als type 1. Het profiel is er opgebouwd uit eolisch zand (ELPw) en leem uit het Weichseliaan en/of hellingsafzettingen uit het Quartair (HQ). Het projectgebied grenst in het zuiden aan type 1a. Dit type bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan dat werd afgezet door het eolisch zand uit type 1. Als top laag heeft type 1a echter nog bijkomende fluviatiele afzettingen van het Holoceen en mogelijk het Tardiglaciaal. Het merendeel van het projectgebied is echter gekarteerd als type 3. Dit type wordt gekenmerkt door eolische afzettingen van het Weichseliaan en/of hellingsafzettingen van het Quartair bovenop fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan. Een deel in het noorden wordt ook nog gekenmerkt door type 3a. Dit type wordt gekenmerkt door eolisch zand (ELPw) uit het Weichseliaan en/of hellingsafzettingen uit het Quartair (HQ), afgezet op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan, afgetopt met fluviatiele afzettingen van het Holoceen.

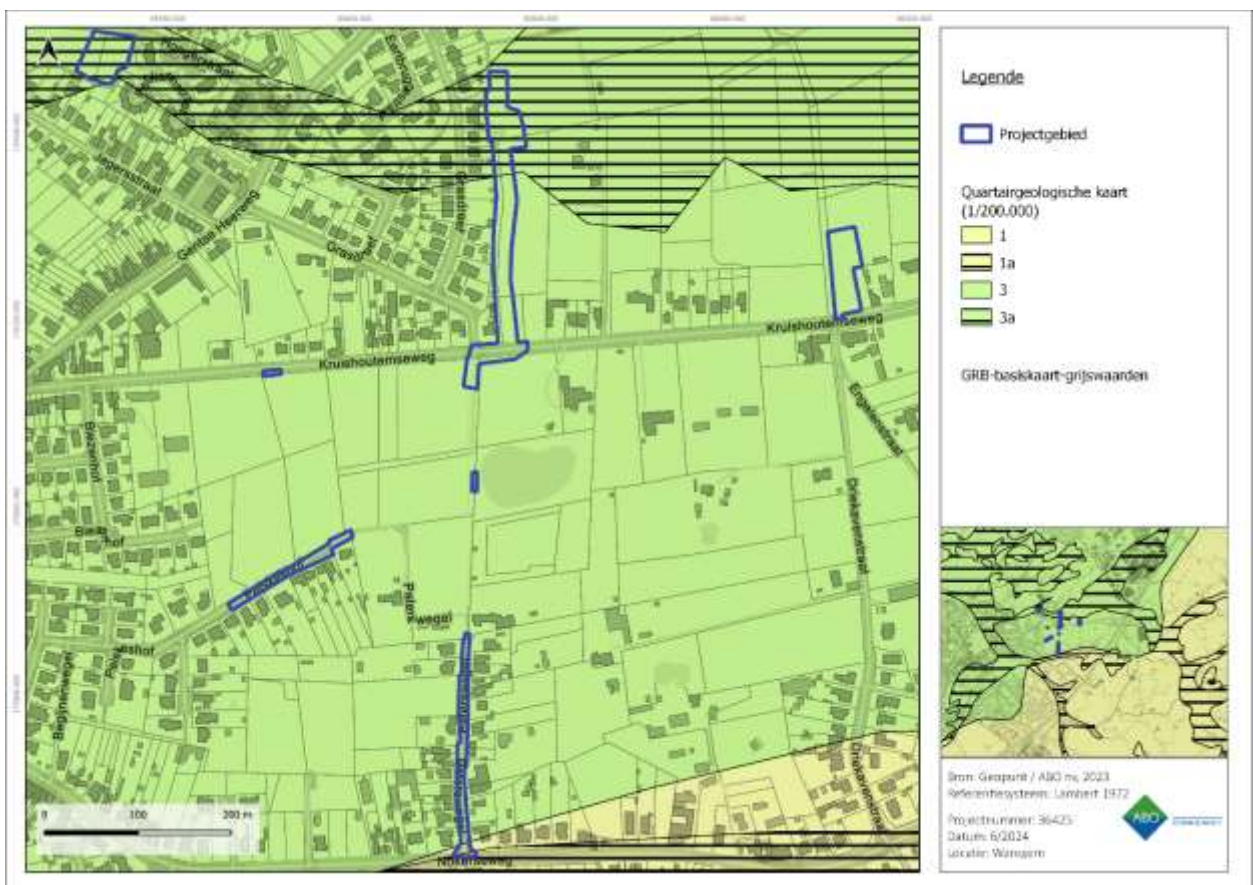
Volgens de tertiairgeologische kaart is de ondergrond van het gehele projectgebied binnen het Lid van Moen gekarteerd (Figuur 27). Deze laag wordt gekenmerkt door grijze klei tot silt en is kleihoudend. Het bestaat daarnaast uit kleilagen en toont nummulites planulatus (fossielen).

Volgens de potentiële bodemerosiekaart is een groot deel van het projectgebied (deel van de werken aan de Meerseloop en het terrein voor grondverbetering) gekarteerd als verwaarloosbaar. Voor een klein deel is geen informatie beschikbaar. Percelen in de ruimere omgeving zijn ook gekarteerd als verwaarloosbaar of zeer laag bodemerosiepotentieel. Een lage impact van erosie bevordert de bewaring van de bodemopbouw en bijgevolg ook van eventueel aanwezige archeologische resten (Figuur 28).

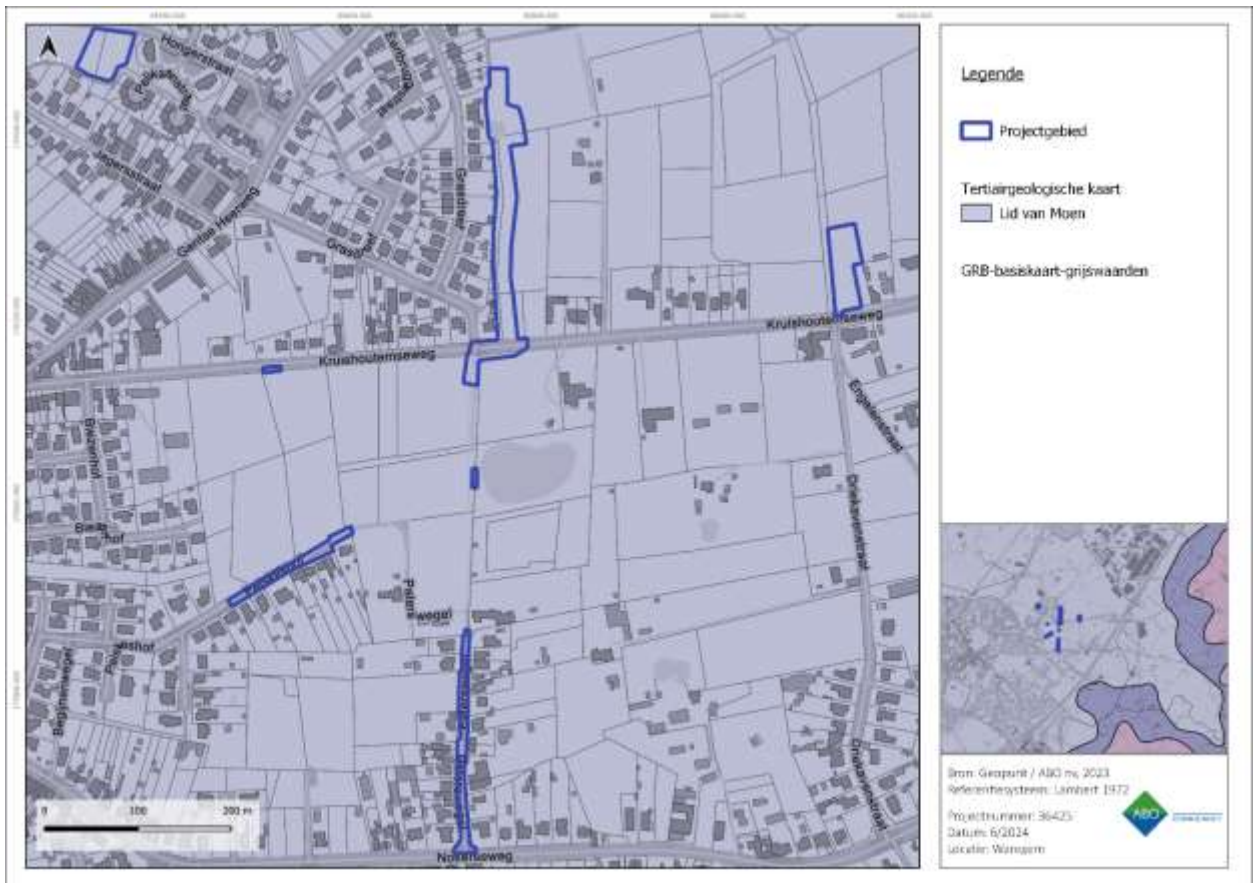
Het projectgebied is volgens de bodembedekkingskaart in gebruik als weg (grijs), akkerbouw (geel) of bedekt met gras (groen). Deze kaart is weinig aanvullend en bevestigt hierbij de GRB (Figuur 29).

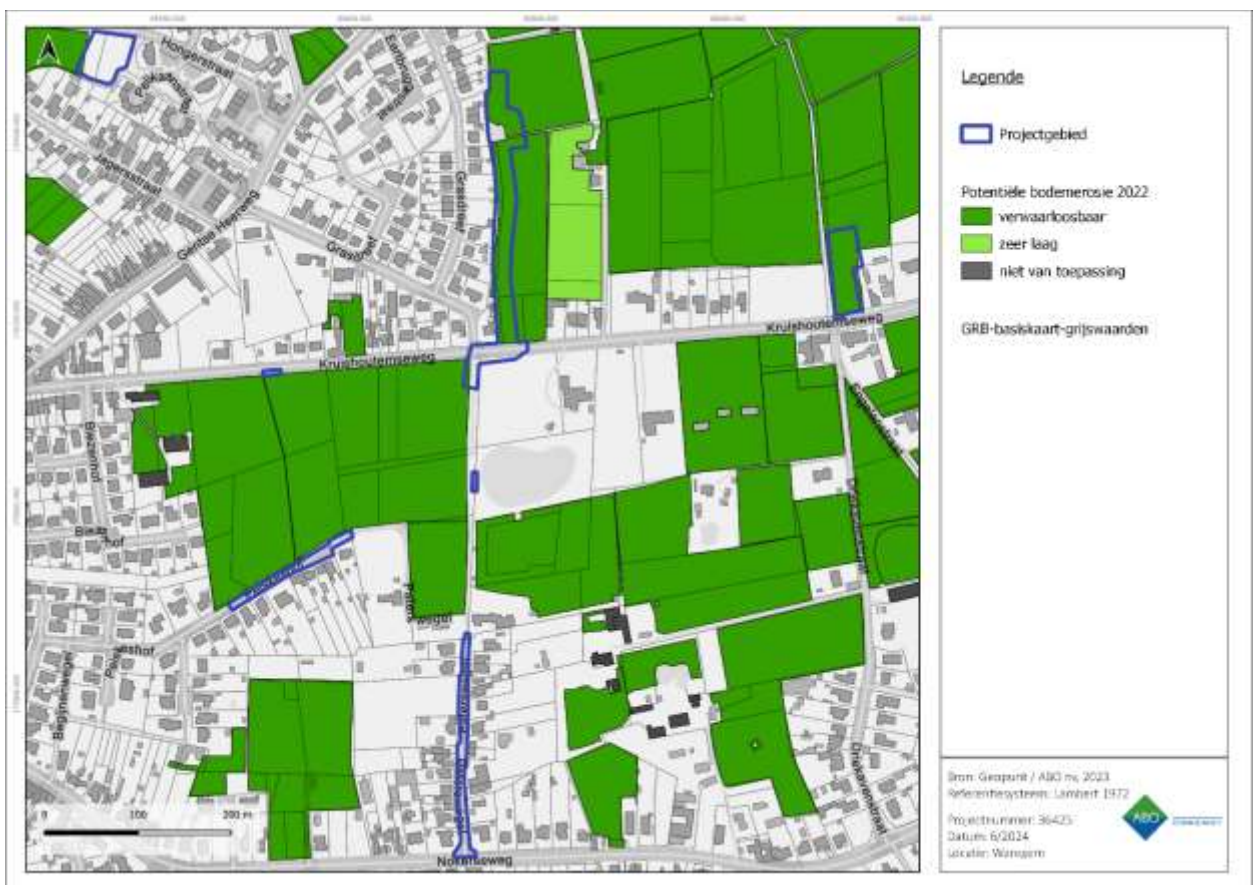
Figuur 25: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied

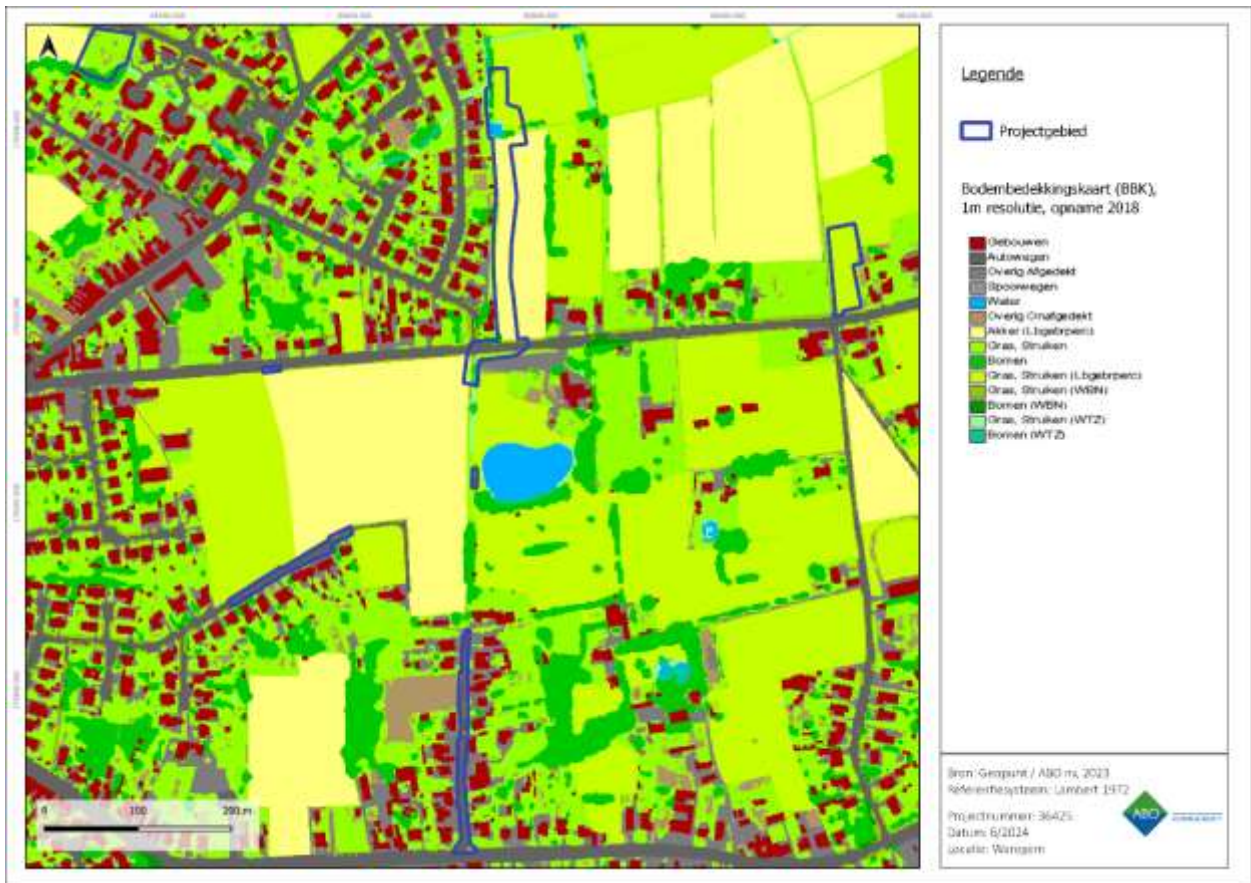
Figuur 26: Gedigitaliseerde quartairegeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het projectgebied

Figuur 27: Gedigitaliseerde tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied

Figuur 28: Potentiële bodemerrosie per perceel met aanduiding van het projectgebied

Figuur 29: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied

4 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

4.1 HISTORISCHE ACHTERGROND

Er zijn aanwijzingen dat de ruimere omgeving van het projectgebied reeds bewoond was vanaf het epipaleolithicum (10.000 v. Chr.) en het mesolithicum (9.000 – 4.300 v. Chr.). Hierbij zijn de archeologische vindplaatsen hoofdzakelijk langsheen waterlopen en op hogere en drogere locaties gelegen (Inventaris Onroerend Erfgoed 2021: ID 13382). Wegens een gebrek aan archeologisch onderzoek zijn er slechts weinig vondsten en/of vindplaatsen uit het neolithicum en de metaaltijden gekend. Vanaf de Romeinse tijd zijn er meer archeologische vindplaatsen gekend. Deze zijn voornamelijk op de hogere oevers van de Leie en de Gaverbeek te situeren (Inventaris Onroerend Erfgoed 2021: ID 13382). Uit de vroege tot volle middeleeuwen zijn tot op heden quasi geen archeologische vindplaatsen gekend in de omgeving van Waregem. Dit is nagenoeg met zekerheid te wijten aan het onderzoek: de talrijke Germaanse toponiemen in de streek wijzen er immers reeds op dat de streek vergaand in cultuur was gebracht (Inventaris Onroerend Erfgoed 2021: ID 13382). Hierbij dient opgemerkt te worden dat Nieuwenhove (en Tategem) in de loop van de 10e eeuw ontstaan. Ten oosten van Nieuwenhove was het Feretwoud gelegen. In de 11e-12e eeuw werd dit woud intensief ontgonnen waardoor het woud verdween. De meeste dorpen en gehuchten in de omgeving ontwikkelden zich in de loop van de middeleeuwen.

4.2 INVENTARISSEN ONROEREND ERFGOED

4.2.1 BESCHERMDE EN VASTGESTELDE ERFGOEDWAARDEN

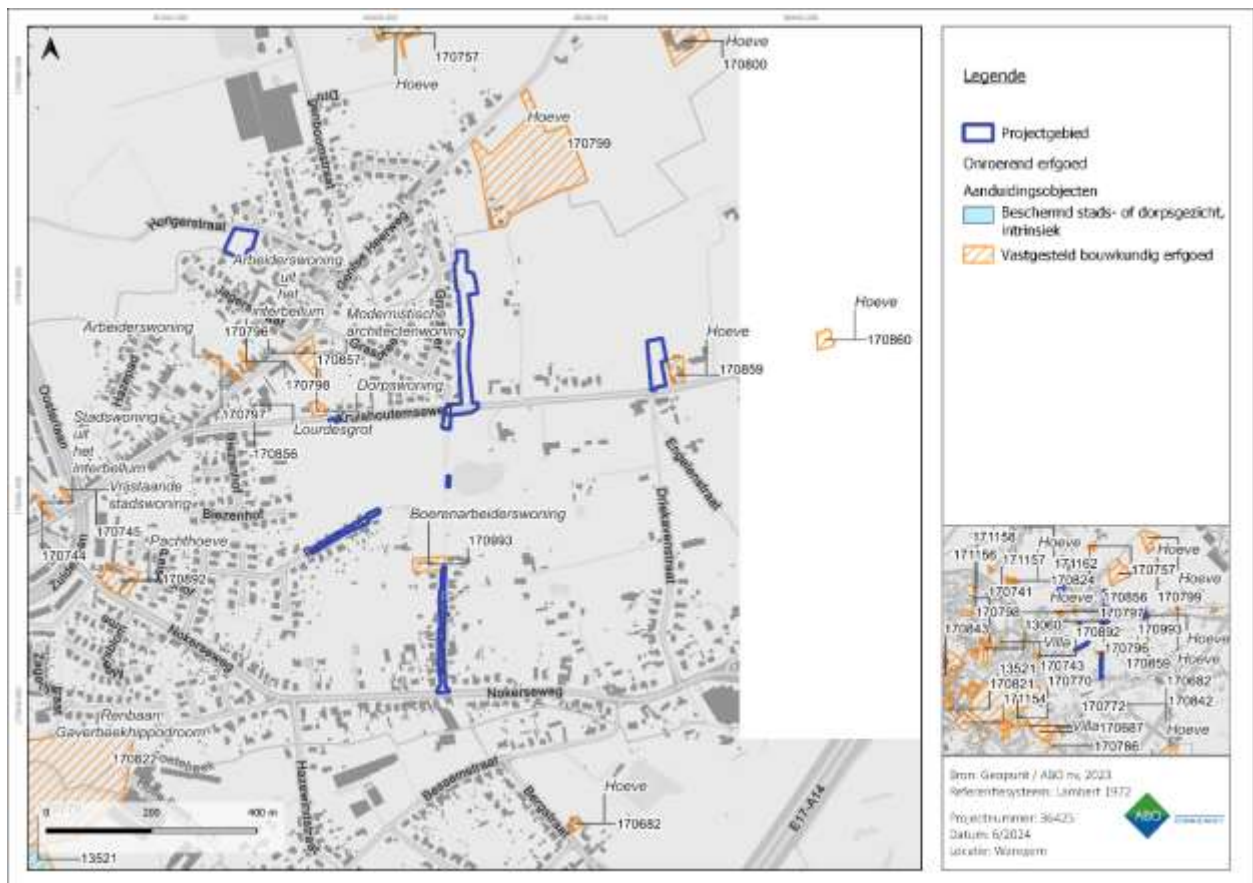
Volgens de Inventaris Bouwkundig Erfgoed bevinden er zich geen erfgoedwaarden op het projectgebied (Figuur 30). De Paterswegel grenst in het noorden aan een boerenarbeiderswoning uit 1837 (vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 45729) en bouwkundig element (ID: 207566)).

De meeste erfgoedwaarden bevinden zich op een ruime afstand van het projectgebied. Deze worden kort opgesomd in onderstaande tabel. In de ruime omgeving zijn vooral hoeves uit de 18^e, 19^e en 20ste eeuw te vinden. Daarnaast zijn er verschillende beschermde woningen aanwezig, zoals een boerenarbeiderswoning uit 1837, een dorpswoning uit begin van de 19^e eeuw, een arbeiderswoning uit 1939 en een Interbellumwoning uit 1934.

Bescherming + ID	Adres	Naam	Datering
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 45729) en bouwkundig element (ID: 207566)	Paterswegel	Boerenarbeiderswoning	1837
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 75676) en bouwkundig element (ID: 207568)	Peiskeshof	Dorpswoning	Begin 19 ^e eeuw
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 46514) en bouwkundig element (ID: 207302)	Gentse Heerweg	Arbeiderswoning	1939
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 78100) en	Gentse Heerweg	Interbellumwoning	1934

bouwkundig element (ID: 207303)			
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 33926) en bouwkundig element (ID: 207301)	Gentse Heerweg	Modernistische architectenwoning	2009
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 68518) en bouwkundig element (ID: 207395)	Kruishoutemseweg	Dorpswoning	1866
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 78696) en bouwkundig element (ID: 207397)	Kruishoutemseweg	Hoeve (niet meer aanwezig)	18 ^e eeuw
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 51560) en bouwkundig element (ID: 207398)	Kruishoutemseweg	Hoeve	1924
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 41533) en bouwkundig element (ID: 207399)	Kruishoutemseweg	Hoeve	Eind 18 ^e eeuw – begin 19 ^e eeuw
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 62972) en bouwkundig element (ID: 207304)	Gentse Heerweg	Hoeve	18 ^e eeuw
Vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID: 60287) en bouwkundig element (ID: 207394)	Kruishoutemseweg	Lourdesgrot	18 ^e eeuw

Tabel 2: Tabel met de locatie van het onroerend erfgoed gelegen op of direct langs het projectgebied. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed, 2024)

Figuur 30: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied. (IOE, 2024).

4.2.2 ARCHEOLOGISCHE DATA

In de nabije omgeving van het projectgebied zijn er verschillende meldingen uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) bekend van archeologische sporen en/of vondsten die een licht kunnen werpen op menselijke occupatie in het verleden (Figuur 31). Het gaat hier voornamelijk om resten uit de late middeleeuwen en de nieuwste tijd. In mindere mate zijn er ook meldingen van archeologisch erfgoed uit de nieuwe tijd.

Middeleeuwen

Het noordelijke deel van het projectgebied grenst aan een gebied waar reeds een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is uitgevoerd in 2010 (ID: 151728, De Logi en Van Cauwenberg 2010). Ten noorden en zuiden van de Dompelbeek werden sporen van menselijke graafactiviteiten aangetroffen. Er werden voornamelijk sporen van grachten, greppels en vier kuilen of paalsporen aangesneden. In enkele grachten en een kuil werd aardewerk gevonden (grijs gebakken en gedraaid aardewerk, groen geglazuurd en oxiderend gebakken). Het aardewerk kan mogelijk gedateerd worden uit de postmiddeleeuwen.

Op ca. 500 m ten zuidwesten van het projectgebied zijn tijdens de uitvoering van een archeologisch vooronderzoek met ingreep (proefsleuven) in de bodem enkele grachten (met rood geglazuurd aardewerk uit de late middeleeuwen) aangetroffen (ID: 224037). Tijdens hetzelfde onderzoek zijn ook enkele paalkuilen/kuilen uit de nieuwe tijd aangesneden.

Nieuwste tijd

Tijdens een proefsleuvenonderzoek, op ca. 500 m ten zuidwesten van het projectgebied, werden twee greppels in de vorm van gedempte ploegvoren of veld drainage geulen aangesneden (ID: 988198, Willaert 2023).

Op ca. 110 m ten westen van de Paterswegel is reeds een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in 2022 (ID: 984537). Er werden meerdere antropogene en natuurlijke verstoringen aangetroffen. Het terrein was in de 20ste eeuw als gebruik als boomgaard. Verder werden er enkele sporen van greppels en perceelsgreppels uit de nieuwste tijd aangetroffen.

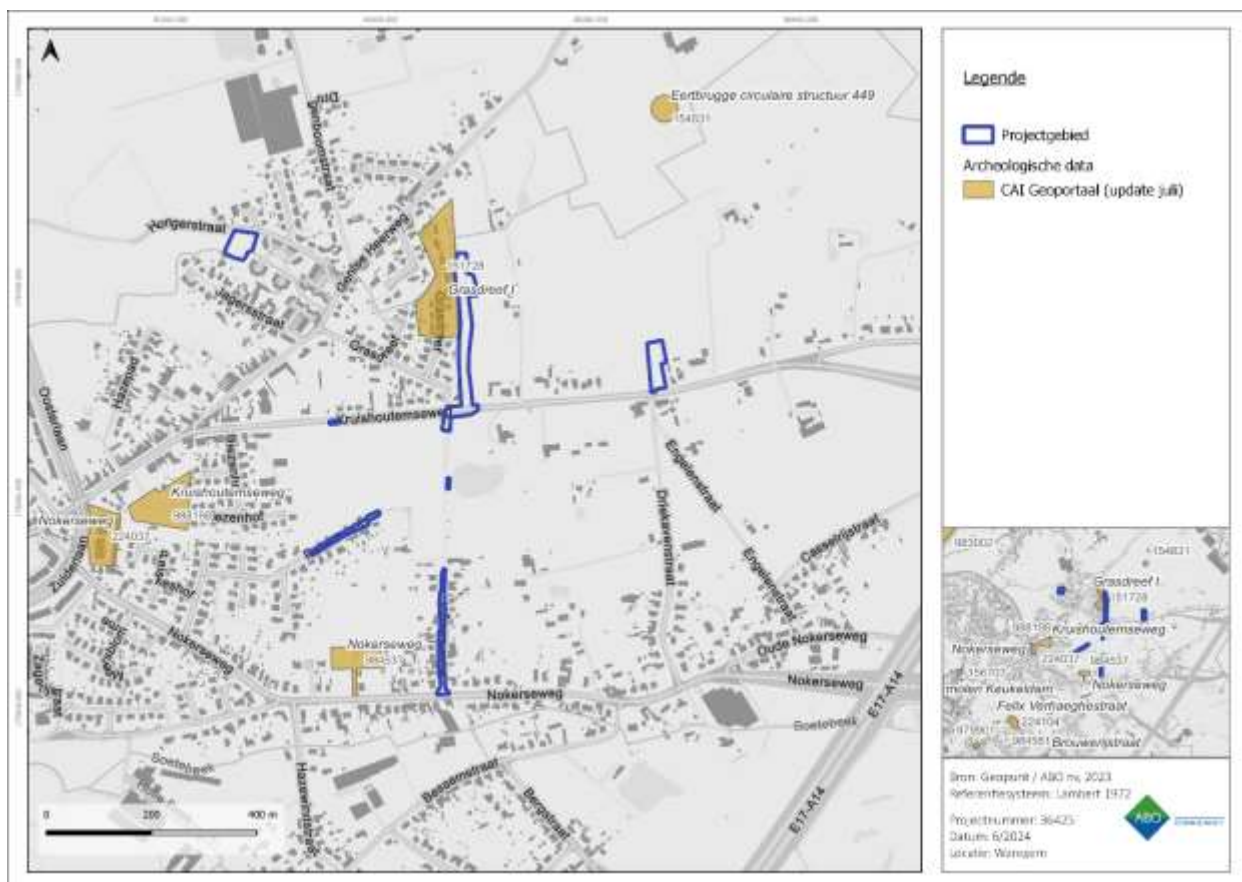
Onbepaald

Op ca. 400 m ten noordoosten van het projectgebied is door middel van luchtfotografie een cirkelvormige structuur ontdekt (ID: 154831). Mogelijk betreft dit een grafheuvel.

Conclusie

Op basis van de beschikbare gegevens lijkt er geen grotere trefkans te zijn voor een specifieke periode. Wel is er een verhoogde kans op het aantreffen van sporen en/of vondsten uit de postmiddeleeuwen voor het noordelijke deel van het projectgebied (deel van de Meersbeek), gezien de nabije locatie van CAI ID: 151728.

Het kan echter niet uitgesloten worden dat er archeologische resten en/of sporen uit uiteenlopende archeologische perioden aanwezig kunnen zijn op het terrein. In deze situatie moet evenwel ook rekening gehouden worden met de kans op bewaring van archeologische resten en de mogelijke kenniswinst bij eventueel verder onderzoek.

Figuur 31: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in dichte omgeving. (CAI, 2024).

CAI	Locatie	Omschrijving	Datering
154831	Waregem (Waregem)	Circulaire structuur	Onbepaald
151728	Grasdreef (Waregem)	Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem (kuilen, grachten, greppels)	postmiddeleeuwen
988198	Kruishoutemseweg (Waregem)	Proefsleuven (greppels)	Nieuwste tijd
224037	Nokerseweg (Waregem)	Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem (kuilen, grachten, paalkuilen)	Late middeleeuwen, nieuwe tijd
984537	Nokerseweg 65 (Waregem)	Proefsleuven (aardewerk)	Nieuwste tijd
224104	Felix Verhaeghestraat (Waregem)	Proefsleuven (gracht en greppels)	Late middeleeuwen, nieuwe tijd

Tabel 3: Overzicht van de CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied (Centrale Archeologische Inventaris 2023)

In de directe omgeving van het projectgebied werden er sinds de wetswijziging van 2016 reeds verschillende archeologienota's (AN) en nota's (N) gepubliceerd en gebieden waar geen archeologie te verwachten valt in de GGA-databank opgenomen. Daarentegen zijn er in de directe of relevante omgeving nog geen eindverslagen (EV) gepubliceerd (Figuur 32).

Hierboven werd besproken dat het noordelijk deel van het projectgebied aan CAI- locatie ID: 151728 grenst. Hier hebben De Logi en Van Cauwenberg een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in 2010. Dit onderzoek is niet gepubliceerd op de website van het Onroerend Erfgoed. Tijdens dit onderzoek werden vooral menselijke graafactiviteiten waargenomen. Zo waren er enkele grachten, greppels en mogelijke kuil- of paalsporen aangetroffen. Enkele aardewerken scherven konden gedateerd worden uit de late middeleeuwen.

Voor een terrein dat ca. 115 m ten zuidwesten van het projectgebied is gelegen werd een archeologienota in het kader van een verkaveling opgesteld door BAAC Vlaanderen (ID: 19816). Er werd gesteld dat er een gemiddelde verwachting aanwezig is voor het aantreffen van sporensites uit de Romeinse tijd en de metaaltijden en een hoge verwachting voor de (late) middeleeuwen (Saelens 2021). Er werd daarop een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd waarbij een matig zandige podzol werd aangetroffen die sterk beïnvloed was door bioturbatie en ploegbewerking (een enkele boring gaf een AC-profiel aan). Om deze reden werd er geen verder onderzoek geadviseerd (ID: 24380, De Lust 2021).

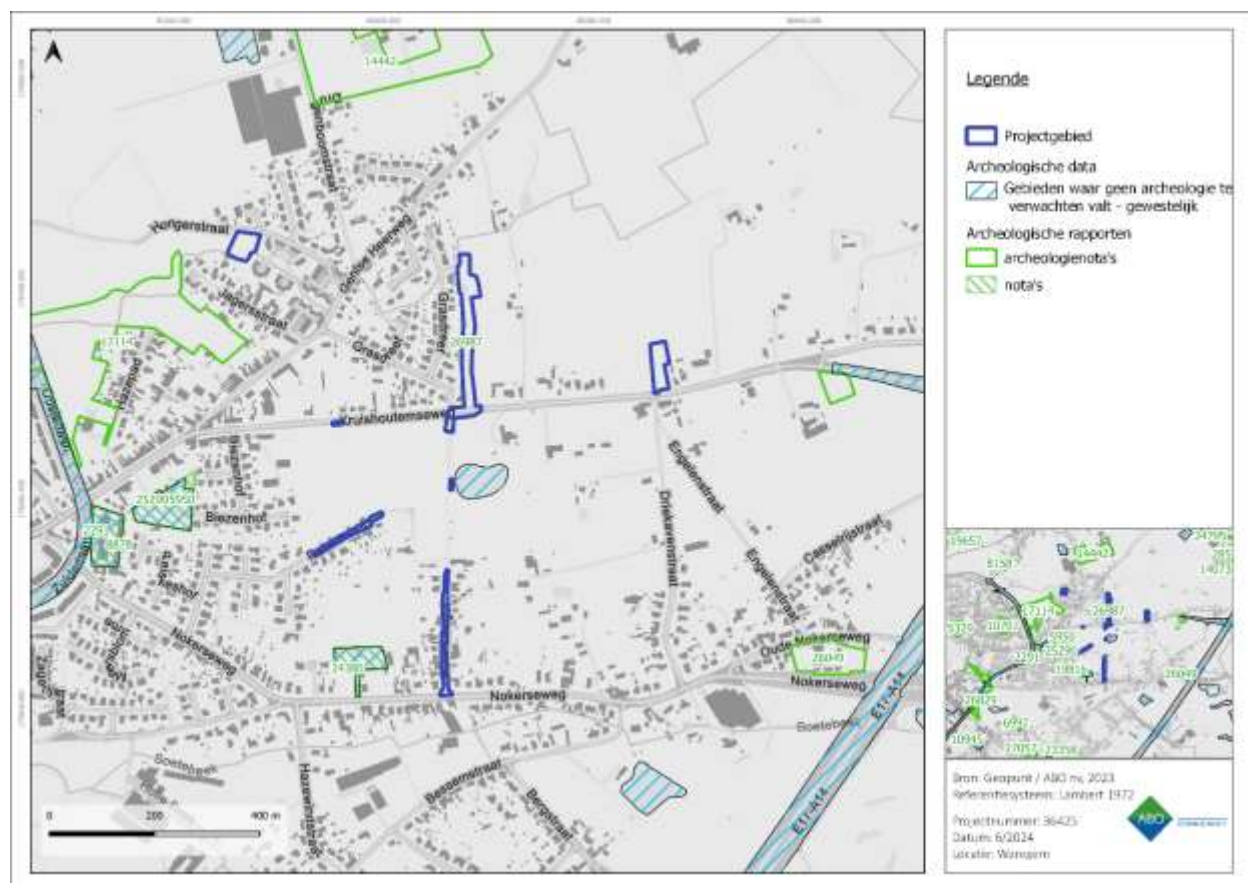
Er werd geen verder onderzoek geadviseerd voor een terrein aan de Drogenboomstraat (ca. 330 m ten noorden van het projectgebied). Uit het bureauonderzoek bleek namelijk dat de werken een enkel een beperkte impact op het bodemarchief zouden hebben (ID: 14442).

Er werd een archeologienota opgesteld in het kader van een verkaveling aan het Smeskeshof dat op ca. 500 m ten zuidwesten van het projectgebied is gelegen. Er werd op basis van de landschappelijke ligging en maximale versterking een proefsleuvenonderzoek geadviseerd (Willaert 2018 en ID: 5950). Dit onderzoek werd vijf jaar later uitgevoerd. Er werden twee ondiepe greppels met een oost-west oriëntatie aangetroffen, verder werden er voornamelijk antropogene bodemverstoringen aangesneden die aan moderne land- en bosbouw gerelateerd konden worden (Willaert 2018 en ID: 25290).

Voor een terrein ca. 700 m ten oosten van het projectgebied, werd een archeologisch vooronderzoek in uitgesteld traject voorgesteld (ID: 26049). Dit onderzoek is tot op heden nog niet uitgevoerd en/of gepubliceerd.

ID	Naam	Type	Bedrijf	Conclusie
19816	Vooronderzoek Nokerseweg Waregem	Archeologienota	BAAC Vlaanderen	Uitgesteld traject (LBO)
24380	Vooronderzoek Nokerseweg Waregem	Nota	BAAC Vlaanderen	Geen maatregelen
5950	Vooronderzoek Kruishoutemseweg Waregem	Archeologienota	Ruben Willaert nv	Uitgesteld traject (proefsleuven)
17114	Vooronderzoek Kruishoutemseweg Waregem	Nota	Ruben Willaert nv	Geen maatregelen
14442	Vooronderzoek Drogenboomstraat Waregem	Archeologienota	Acke & Bracke bvba	Geen maatregelen
26049	Vooronderzoek Oude Nokersweg 14 Waregem	Archeologienota	Acke & Bracke bvba	Uitgesteld traject

Tabel 4: Overzicht van de publicaties in de omgeving van het projectgebied (Inventaris Onroerend Erfgoed, 2022).

Figuur 32: GRB met weergave van de terreinen rondom het projectgebied waarvan reeds een archeologienota (of nota) met aktenaam bekend is, en gebieden waar geen archeologie te verwachten valt.

4.3 CARTOGRAFISCHE EN ICONOGRAFISCHE BRONNEN

Een belangrijke bron van informatie is historisch kaartmateriaal. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Eventueel eerder aanwezige

middeleeuwse structuren zijn mogelijk reeds verdwenen en zijn dus niet meer opgenomen in recentere bronnen.

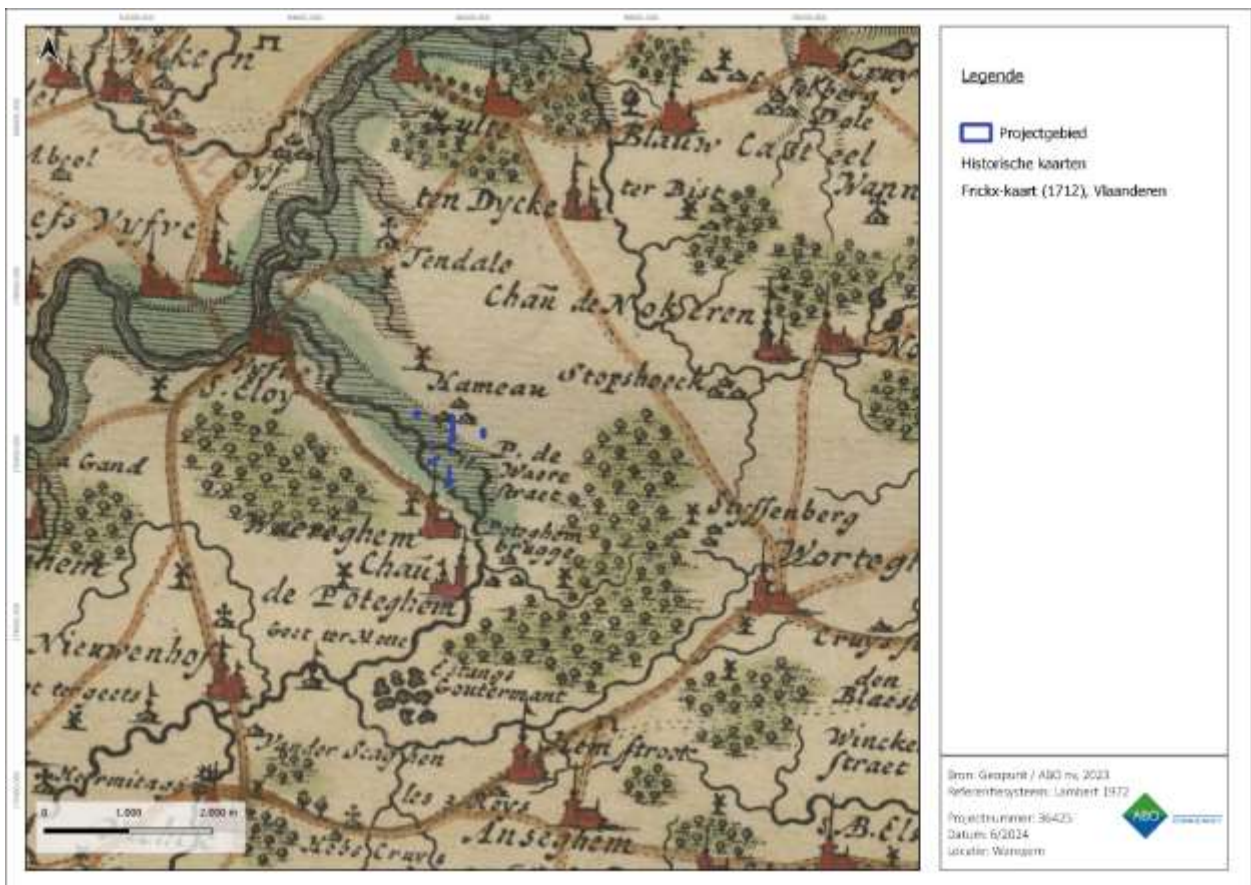
De oudste raadpleegbare cartografische bron is de Fricxkaart (1712). Hierop wordt het projectgebied ten noorden van Waregem (*Waereghem*) weergegeven, terwijl het in werkelijkheid ten noordoosten van Waregem is gelegen (Figuur 33). Deze verschuiving is te wijten aan de moeilijkheidsgraad die gepaard gaat met het georefereren van historische kaarten aan huidige referentiesystemen. De kaart toont verder dat de ruimere omgeving van het projectgebied werd gekenmerkt door de aanwezigheid van enkele dorpen, stukken bos en verschillende molens.

Op de Villaretkaart (1745-1748) wordt het projectgebied ter hoogte van *Ringuehout* en *Herbreuck* weergegeven (Figuur 34). Het projectgebied was grotendeels onbebouwd. Delen van de voorlopers van de huidig genoemde Kruishoutemseweg en de Nokerseweg zijn reeds zichtbaar. Het merendeel van het projectgebied ligt in landbouwgrond en/of bos. De situatie die is weergegeven op de Villaretkaart komt grotendeels overeen met deze op de Ferrariskaart (1777).

De Atlas der Buurtwegen geeft de toenmalige aanwezigheid van openbare en private wegen weer in 1841 (Figuur 36). Op de kaart is een sterke uitbreiding van het wegennetwerk te zien rondom het projectgebied. De voormalige Kruishoutemseweg (*chemin nr. 2*) is doorgetrokken als voetpad (*sentier nr. 106*) richting het westen. De voormalige Paterswegel is aangeduid als voetpad (*sentier nr. 106*). Dit is ook het geval voor het Peiskeshof (*sentier nr. 105*). Er is geen stijging in bebouwing zichtbaar. Het terrein voor grondverbetering en de zone van de Meersbeek worden onbebouwd weergegeven.

De bovengenoemde voetpaden zijn niet meer zichtbaar op de Topografische kaart Vandermaelen (1846-1854). Delen van het projectgebied worden ter hoogte van beboste stukken weergegeven (Figuur 37). Binnen het terrein aan de Hongerstraat is een gebouw zichtbaar.

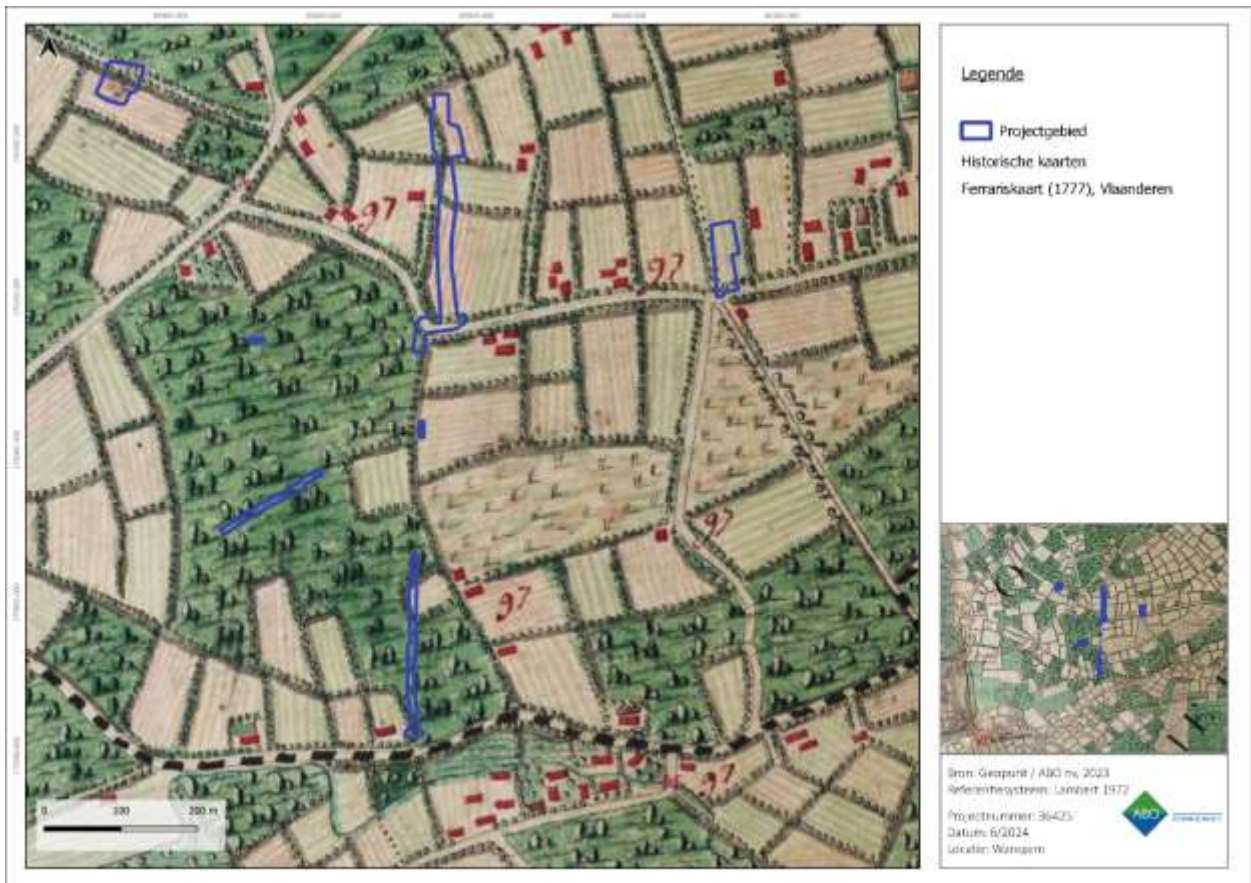
Op de Poppkaart (1842-1879) zijn geen grote verschillen zichtbaar in het gebruik van het landschap ten opzichte van de Vandermaelenkaart (Figuur 38). Er is geen uitbreiding van het wegennetwerk en/of stijging in bebouwing zichtbaar. Het terrein voor grondverbetering en de zone van de Meersbeek worden nog altijd onbebouwd weergegeven.

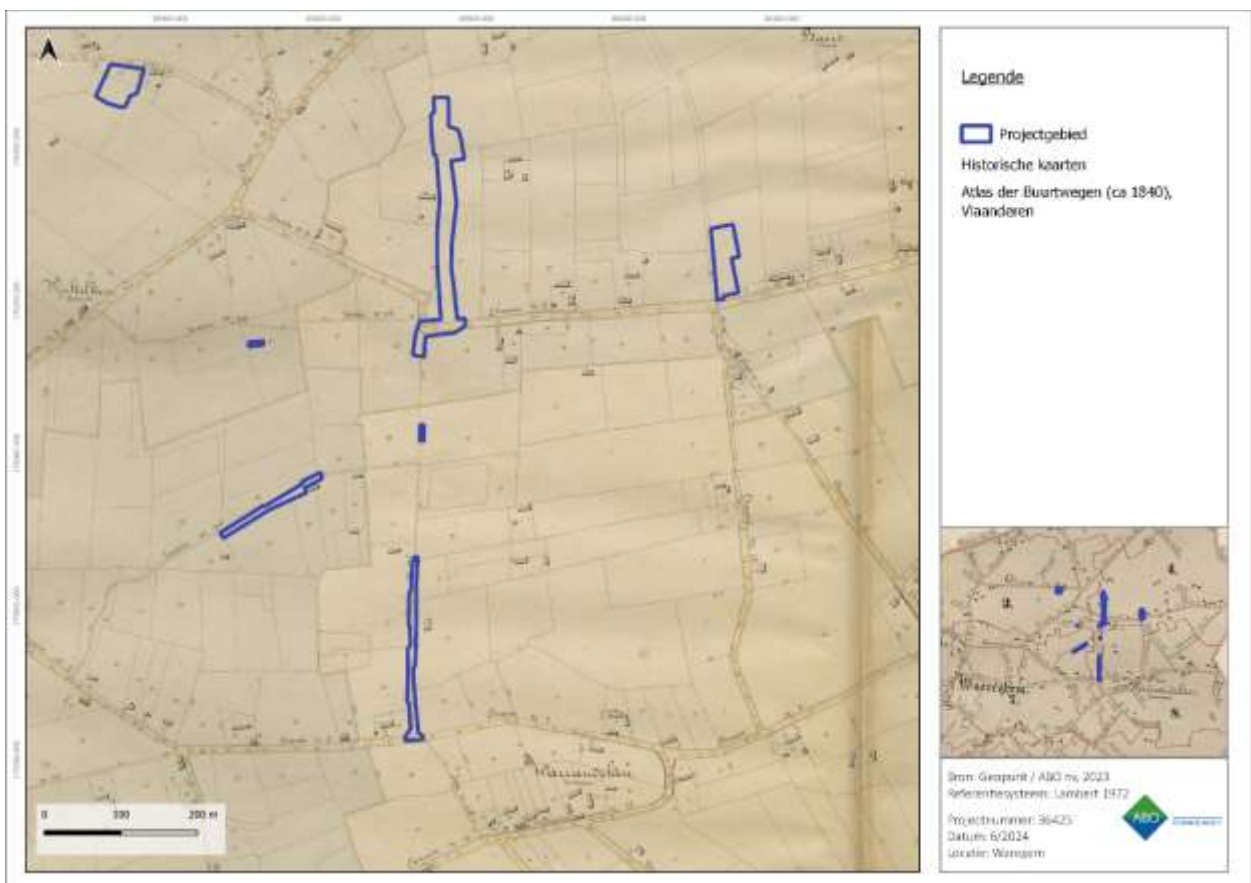
Figuur 33: Fricx-kaart met aanduiding van het projectgebied

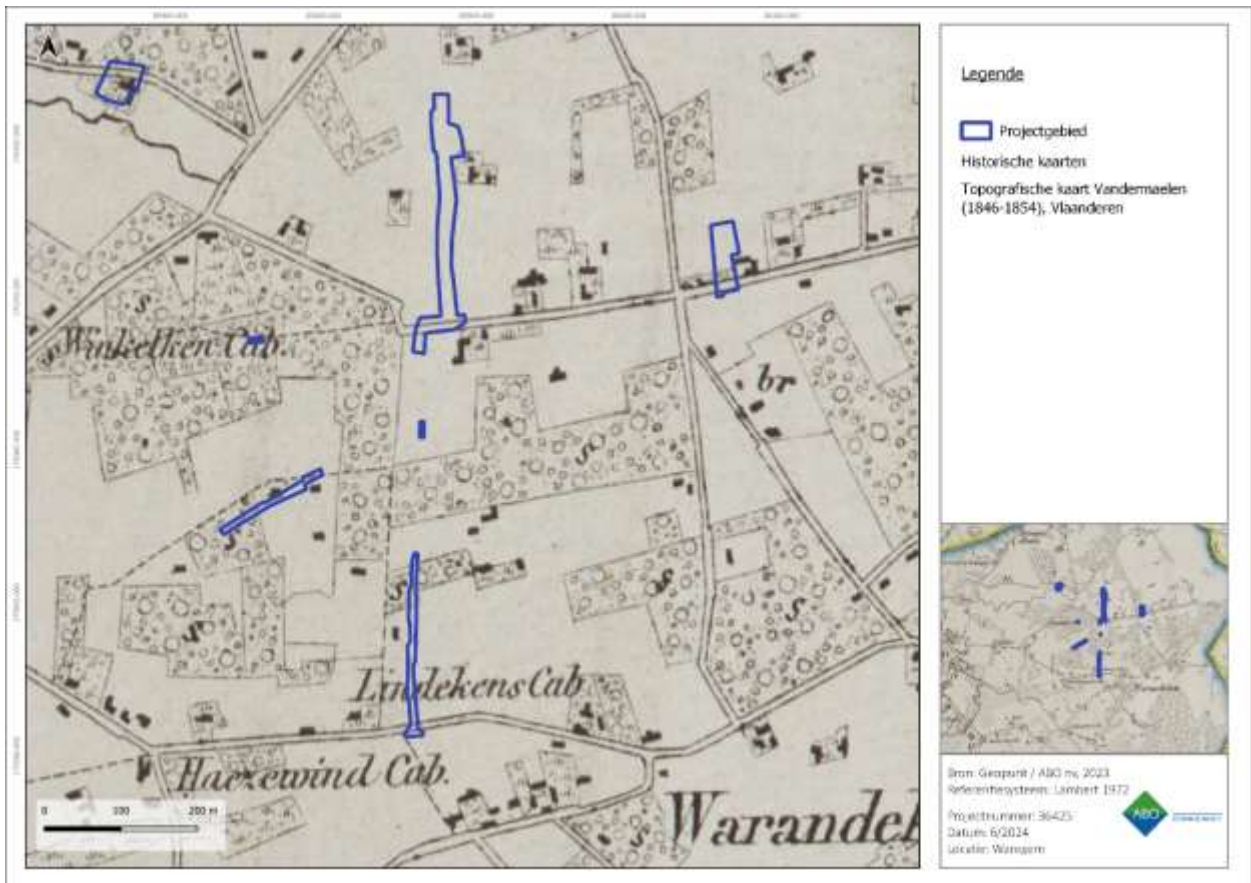
Figuur 34: Villaret-kaart met aanduiding van het projectgebied

Figuur 35: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied

Figuur 36: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied

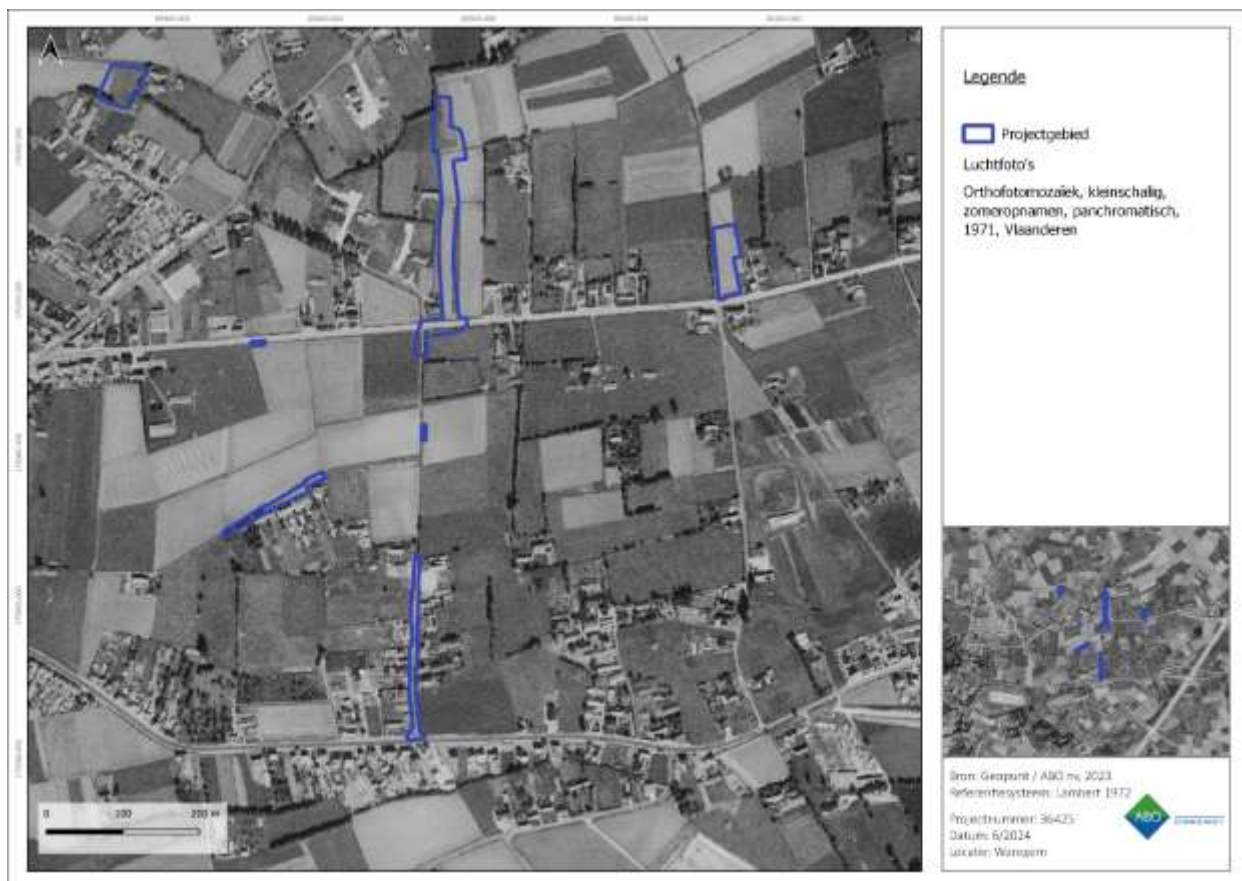
Figuur 37: Vandermaelen-kaart met aanduiding van het projectgebied

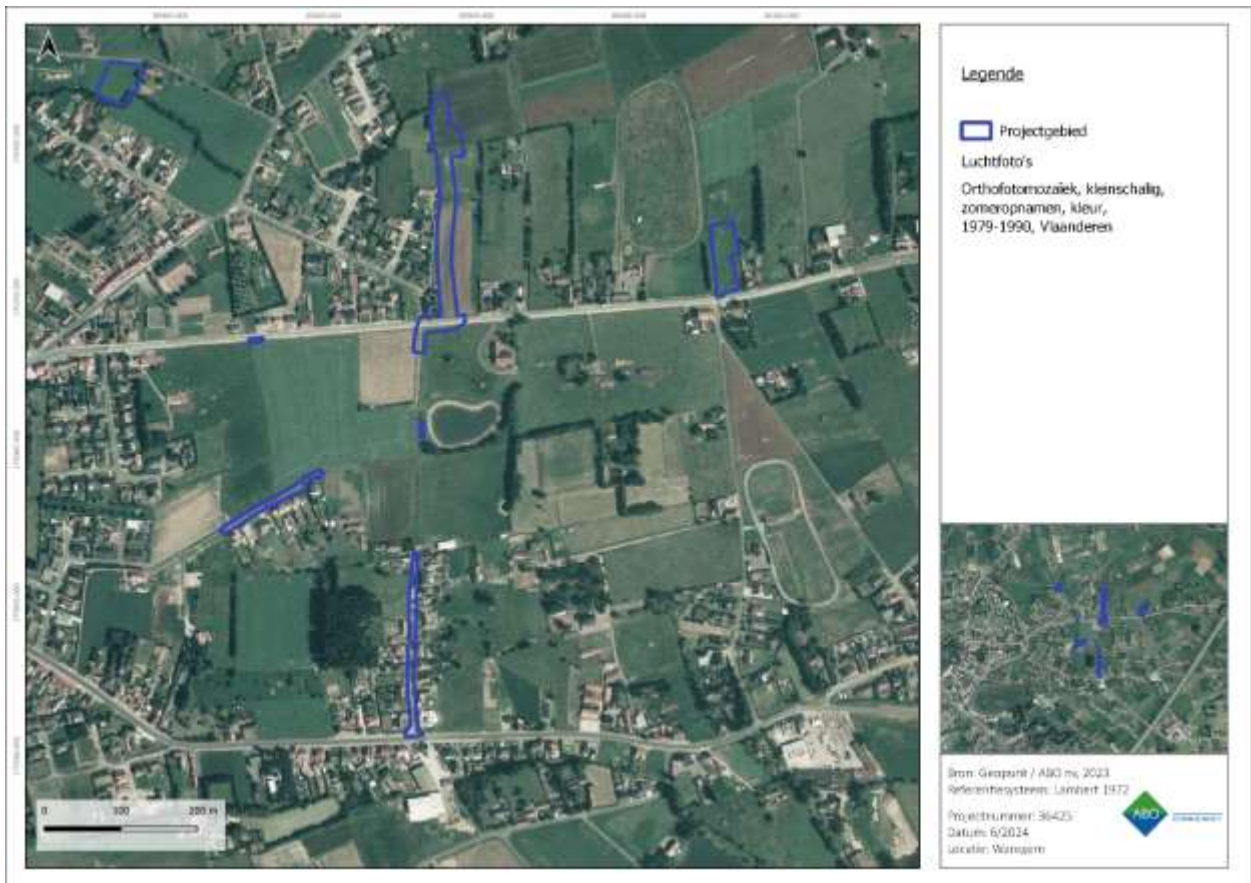
Figuur 38: Popp-kaart met aanduiding van het projectgebied

4.4 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

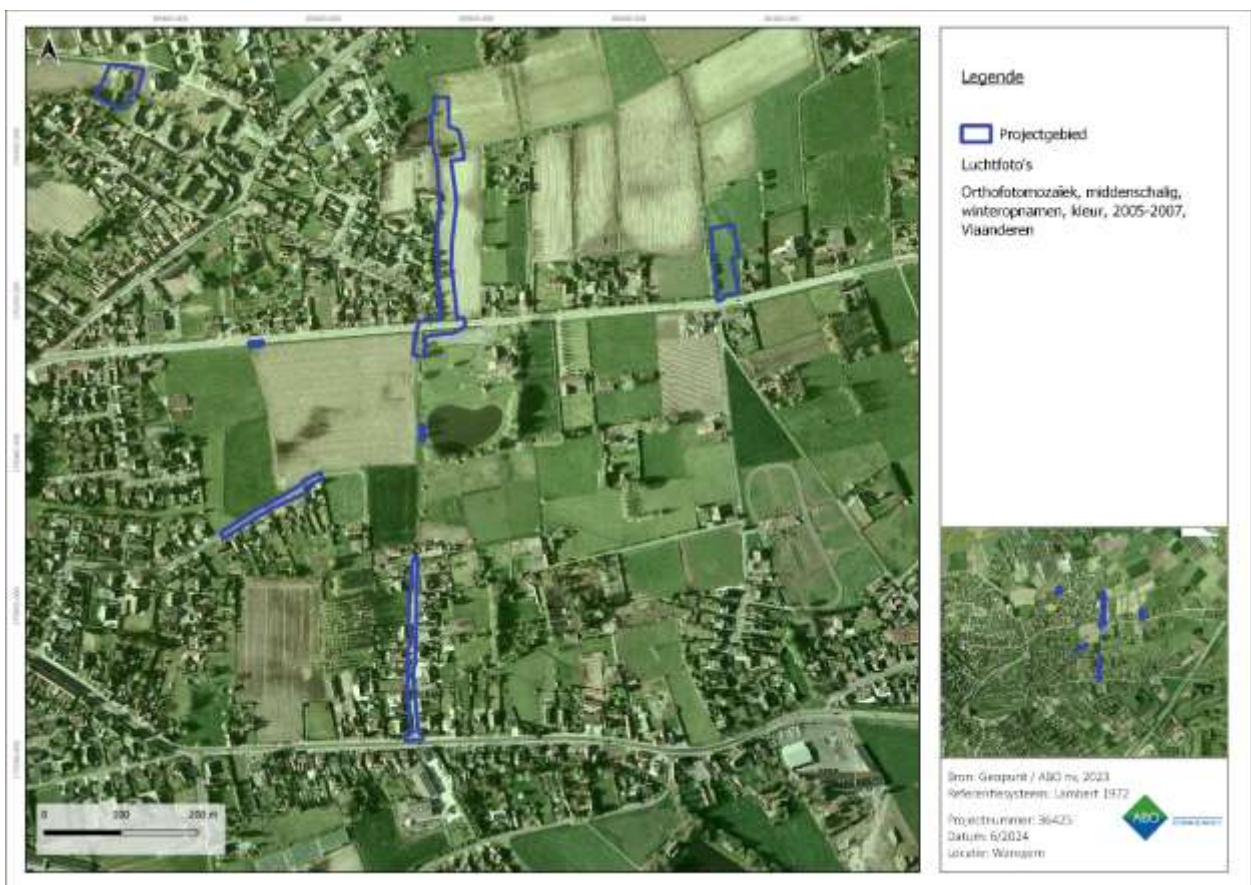
De luchtfoto uit 1971 toont dat de Kruishoutemseweg is rechtgetrokken (Figuur 39). Vanaf de jaren '70 van de vorige eeuw is een geleidelijke stijging in bebouwing aan het projectgebied te zien. Tussen 1971 en 1979-1990 is de vijver ten zuiden van de Kruishoutemseweg aangelegd (Figuur 39 en Figuur 40). Het terrein voor grondverbetering, het terrein ter hoogte van de Meersebeek en het terrein aan de Hongerstraat blijven tot op heden onbebouwd. Wel is op de orthofotomozaïek van 2005-2007 (Figuur 41) te zien dat door de bouw van een woning op een naburig perceel ook grondverzet heeft plaatsgevonden op het terrein aan de Hongerstraat.

Figuur 39: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied

Figuur 40: Orthofotomosaïek uit 1979-1990 met aanduiding van het projectgebied

Figuur 41: Orthofotomosaïek uit 2005-2007 met aanduiding van het projectgebied

Figuur 42: Meest recente orthofotomosaïek met aanduiding van het projectgebied

5 BESLUIT

Deze archeologienota werd opgemaakt door ABO nv naar aanleiding van de aanleg van een nieuwe gescheiden riolering, een waterloop, oeverbeschermingen, terrein voor grondverbetering en het planten van bomen en het herstel van de wegenis. Hoewel de geplande werken grotendeels overeenkomen met de geplande werken van het project van de initiatiefnemer waarvoor reeds in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag een archeologienota door ABO nv werd opgemaakt in 2023, waarvan akte werd genomen (ID 26987), gaf een kleine planwijziging aanleiding tot de opmaak van de huidige archeologienota. Het terrein voor grondverbetering wordt immers voorzien op een andere locatie. Hierdoor vervangt de huidige archeologienota de eerder gepubliceerde archeologienota met ID 26987.

Het doel van dit onderzoek is drieledig. Ten eerste wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Het antwoord op deze onderzoeksvragen luidt als volgt:

- Het projectgebied ligt landschappelijk gunstig. Het bevindt zich op de overgang naar de vlakte van de Leie. Ten noordwesten is een lager gelegen vallei aanwezig waarbinnen de Leie stroomt. Ten zuidoosten bevindt zich een langgerekte heuvelrug met toppen die maximaal ca. 85 mTAW hoog zijn. In de omgeving stromen verschillende waterlopen, zoals de Soetebeek, Drogenboombeek, de Rootmoerlos, Gaverbeek, Hooibeek en de Zoubeek. Volgens de Bodemkaart worden er naast verstoorde bodems (OB), ook matig natte lemige zandbodem met een structuur B-horizont (of zonder profiel), droge zandgronden en gronden zonder profiel verwacht. Tevens komen er plaatselijk podzols voor (binnen het terrein voor grondverbetering). Een podzol kan een indicatie zijn voor de aanwezigheid van een goed bewaringspotentieel omtrent steentijd.

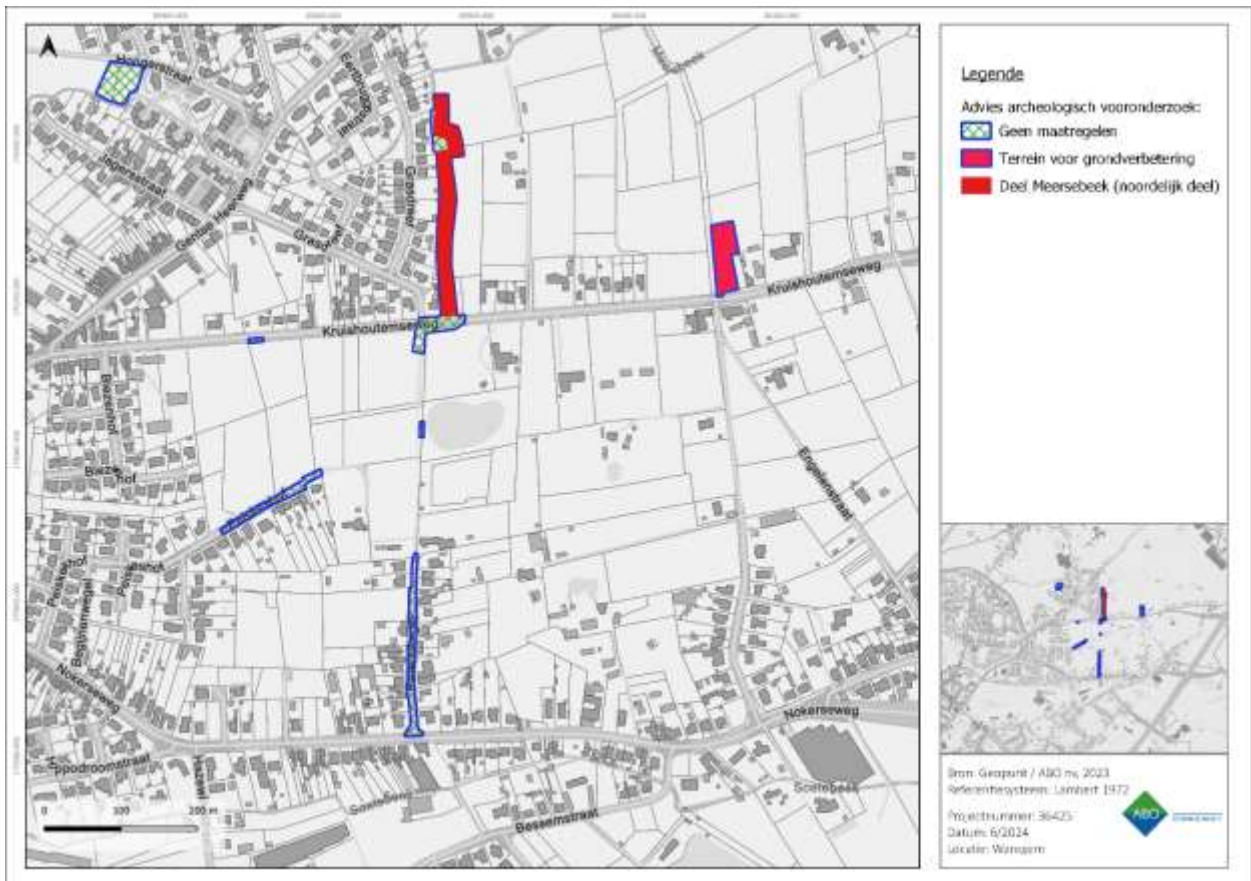
Er zijn tijdens archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem in de directe omgeving enkel sporen gevonden uit de nieuwe tijd. Verder zijn er ook enkele erfgoedwaarden vermeld in de Centrale Archeologische Inventaris. Het noordelijke deel van het projectgebied grenst aan een gebied waar enkele scherven aardewerk uit de postmiddeleeuwen zijn aangetroffen tijdens een archeologisch vooronderzoek. Daarnaast werden er vooral menselijke graafactiviteiten waargenomen. In de ruimere omgeving van het projectgebied zijn vooral meldingen van archeologisch erfgoed uit de nieuwe tijd bekend. Er zijn tevens aanwijzingen dat de gemeente Waregem reeds sporadisch bewoond was in het epi-paleolithicum, mesolithicum en de Romeinse tijd. Wegens een gebrek aan archeologisch onderzoek zijn er slechts weinig vondsten en/of vindplaatsen uit het neolithicum en de metaaltijden gekend. Vanaf de Romeinse tijd zijn er meer archeologische vindplaatsen gekend. Deze zijn voornamelijk op de hogere oevers van de Leie en de Gaverbeek te situeren. Uit de vroege tot volle middeleeuwen zijn tot op heden quasi geen archeologische vindplaatsen gekend in de omgeving van Waregem. De schaarste aan archeologische vindplaatsen maakt het moeilijk om een archeologische verwachting te maken voor het projectgebied. Echter de afwezigheid van archeologische resten kan niet worden beschouwd als bewijs dat menselijke aanwezigheid niet of zeer beperkt voorkwam in de regio. Archeologische resten ter hoogte van het projectgebied kunnen juist een waardevolle bijdrage leveren ter opvulling van de lacune in het kennisbestand.

- Historische kaarten laten zien dat de voorlopers van de Kruishoutemseweg en de Nokerseweg al in 1745-1748 waren aangelegd. De luchtfoto uit 1971 toont dat de Kruishoutemseweg is rechtgetrokken. Het terrein voor grondverbetering, het terrein ter hoogte van de Meersebeek en het terrein aan de Hongerstraat blijven tot op heden onbebouwd.

De initiatiefnemer plant de aanleg van een nieuwe gescheiden riolering in de Paterswegel en Peiskeshof. De aanleg hiervan heeft echter een beperkte impact op het bodemarchief, gezien de ligging van nieuwe riolering de ligging van de bestaande riolering volledig overlapt. De werken aan de gracht aan de Kruishoutemseweg en de vijver ten zuiden van de Kruishoutemseweg zullen volledig in verstoorde grond plaatsvinden en zullen geen impact hebben op het bodemarchief. Het planten van de bomen aan een terrein aan de Hongersweg heeft enkel een zeer lokale impact op het bodemarchief.

De werken hebben echter wel een grote impact op het bodemarchief ter hoogte van de Meersbeek (noordelijke deel). In het noordelijke deel wordt namelijk een nieuwe waterloop aangelegd en een bufferbekken gecreëerd. Een deel is echter al verstoord (bestaande vijver en gracht). De werken vinden maximaal op ca. 1,5 m-mv plaats. In het centrale deel wordt enkel een inbuizing onder het wegdek van de Kruishoutemseweg voorzien. De aanleg vindt reeds plaats in verstoorde grond (verharding). In het zuidelijke deel wordt de bestaande gracht ingebuisd en plaatselijk verplaatst. Dit gaat om een beperkte oppervlakte (150 m²). Verder vinden er in dit deel geen werken plaats. Voor het noordelijke deel geldt een hoog potentieel voor de postmiddeleeuwen, gezien de nabije locatie van CAI: ID: 151728 (De Logi en Van Cauwenberg 2010). Er wordt een vooronderzoek geadviseerd voor een oppervlakte van 6.000 m². De vijver en gracht worden hierbij uitgesloten. De werken hebben tevens een impact op het terrein voor grondverbetering (2.611 m²). Na de werken zal dit terrein wegens bodemcompactie tot maximaal ca. 0,4 m-mv verstoord zijn.

Op basis van de bovenstaande argumenten wordt besloten dat er een hoog potentieel tot kennisvermeerdering is voor het deel ter hoogte van de Meersebeek (6.000 m²). Er geldt een verhoogde kans op het aantreffen van archeologische resten en/of sporen uit de postmiddeleeuwen. Andere tijdsperioden kunnen niet uitgesloten worden. Voor het terrein voor grondverbetering (2.611 m²) geldt een middelmatig potentieel voor de postmiddeleeuwen en de nieuwe tijd. Gezien de landschappelijke ligging en de verwachte bodemtypes kan voor beide gebieden steentijd niet uitgesloten worden.

Figuur 43: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied. Voor de rode delen (terrein voor grondverbetering en de noordelijke deelzone aan de Meersebeek) wordt wel een vooronderzoek aanbevolen. Voor het overige deel van het projectgebied (blauw) wordt geen verder onderzoek geadviseerd.

6 BIBLIOGRAFIE

Cartografische bronnen

Atlas Cadastral parcellaire de la Belgique de Anvers, Philippe-Christian Popp, uitgegeven in 1842-1879, schaal 1:5000.

Atlas van de Buurtwegen, opgesteld naar aanleiding van de wet op de buurtwegen van 10 april 1841, schaal 1:2.500 (overzichtsplannen schaal 1:10.000).

Centrale Archeologische Inventaris.

<https://inventaris.onroerendergoed.be/waarnemingsobjecten/zoeken> (geraadpleegd op 31 juli 2023).

Geopunt Vlaanderen, Orthofoto's 1971, 1979-1990, 2002-2003, 2014, 2015, 2016, 2020, *Korte Lindenstraat, Schilde* [online], <http://www.geopunt.be> (geraadpleegd op 12 juni 2024).

Kaart van Villaret, Institut National de l'Information Géographique et Forestière, Sint-Mande (France), CH 292, uitgegeven in 1745, schaal 1:14.400.

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.

Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.

Topografische kaarten, 1873, 1904, 1939, 1969, 1981, 1989 [online], www.cartesius.be, (geraadpleegd op 12 juni 2024).

Publicaties

Acke B., Bracke M. en P. Fonteyn, 2023. Archeologienota Waregem Oude Nokersweg 14. Acke en Bracke.

Acke B. en M. Bracke, 2020. Archeologienota Waregem Drogenboomstraat. Acke en Bracke.

Lust, De A., 2022. Nota Waregem, Nokerseweg. Deel 1: Verslag van Resultaten. BAAC Vlaanderen.

Lust, De A., 2022. Nota Waregem, Nokerseweg. Deel 2: Programma van Maatregelen. BAAC Vlaanderen.

Saelens, D., 2021. Archeologienota Waregem, Nokerseweg. Deel 1: Verslag van Resultaten. BAAC Vlaanderen.

Saelens, D., 2021. Archeologienota Waregem, Nokerseweg. Deel 2: Programma van Maatregelen. BAAC Vlaanderen.

Goidsenhoven Van W., 2017. Kruishoutemseweg 24 (Waregem, West-Vlaanderen) Archeologienota Bureauonderzoek (fase 0) Deel 1: Verslag van Resultaten. Ruben Willaert.

Goidsenhoven Van W., 2017. Kruishoutemseweg 24 (Waregem, West-Vlaanderen) Archeologienota Bureauonderzoek (fase 0) Deel 2: Programma van Maatregelen. Ruben Willaert.

Van de Velde, S., 2023. Verslag van Resultaten Proefsleuvenonderzoek 2023B52 Waregem – Kruishoutemseweg. Ruben Willaert.

Van de Velde, S., 2023. Programma van Maatregelen Proefsleuvenonderzoek 2023B52 Waregem – Kruishoutemseweg. Ruben Willaert.